

رئیس - قابل توجه نشد. آقای دست‌فیب

دست‌فیب-آقای آقاسید یعقوب هجتمدی دارند برای این کلمه فرس مازر اینجا دوموضوعست يك موضوع اینست که آقایان تصور میکنند که حوادث غیر منتظره هم فارسی نیست.

موضوع دیگر اینکه این معنی عین مفهوم آن لغت نیست حالا اگر حوادث غیر منتظره عین معنی فرس مازر باشد ولی معنی تقریبی که بخواهیم برای این کلمه پیدا کنیم همین حوادث غیر منتظره می شود حالا اگر می گویند این هم عربستیس خوبست آقایانی که در مجلس هستند خودشان را هم ادیب می دانند يك کلمه فارسی پیدا کنند و بجای فرس مازر بگذارند.

آقای شیروانی می گویند که باید يك کلمه پیدا کرده که تماماً آن کلمه فارسی اصل فتح بهشت بیض باشد.

ولی بنده عرض میکنم که اگر معنای حوادث غیرمنتظره طابق الفعل بالنعل بنا معنای فرس مازر مطابق نباشد يك معنی تقریبی که هست و بنده پیش نهاد میکنم بجای کلمه فرس مازر حوادث غیرمنتظره نوشته شود مگر آنکه آقایان بخواهند کلمه فرس مازر حتماً در قانون باشد رئیس-آقای آقاسید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب بنده نمی دانم چه دلیل دارد که آقایان در کلمات متنازه و جدوجهد میکنند اما اگر گفتیم حمل و تور نباشد و الفاظ فارسی فرودین و اردی بهشت باشد و تاریخ آن را هم مطابق با مبدأ هجرت حضرت رسول فرار دادیم این ترتیب هم در حسب دیانت و هم در حسب ملیت خیلی خوب بود این دیگر آنقدر خلق تنگی نمیخواهد که چرا کاور و بره از بین رفته است!

اماراجع باین مسئله در قوانینی که در دوره چهارم از مجلس گذشت همین کلمه ذکر شد و خود جناب عالی هم در آن دوره تشریف داشتید و هم تصدیق کردند که دارای مزایا و خواصی است که الفاظ حوادث غیرمنتظره و مواعید اجباری شامل آن نمی شود به همین دلیل که قبول کردند بگویند رایت کمیسیون بودجه در صورتی که می توانستند بگویند خبر از مجمع جمع و خرج یا از مجمع کرد و بخش پس معلوم می شود که يك خواص در بعضی الفاظست که آن الفاظ ادان شود آن خواص تأمین نمیشود.

تمام متفحصین زبان فرانسه میگویند فرس مازر دارای يك مزایای است که تا این لفظ گفته نشود آن مزایا معلوم نمی شود از این جهت آن خصوصیات باعث

تخصیص این لفظ نشده است والا ممکن است حوادث غیر منتظره و غیر مترقبه و امورات غیر عاریه و خارج از قوه بشر تمام اینها را می شود گفت لیکن يك مزایای مخصوص در کلمه فرس مازر هست که نمی شود آن را تغییر داد و در دوره چهارم هم قبول کردند.

رئیس-آقایانی که پیشنهاد آقای دست‌فیب را قابل توجه می دانند قام فرمایند.

(عده پرخاشسته)

رئیس قابل توجه نشد. آقای طهرانی پیش نهاد کرده اند پیش آمد قهری نوشته شود.

آقای طهرانی

(اجازه)

آقاسید یعقوب محمدهاشمی طهرانی بنده خیلی متأسفم در مجلس شورای ملی ایران که نماینده اخلاق عمومی است يك چیزهایی که پیش نهاد می شود توجه نمی کنند.

در انگلستان در زمان امیر تیمور حکم شد هر کس زبان فرانسه حرف بزند بازش رافعظ کنند نگاه کنید بتاريخ و ببینید ما در مملکت آکادمی نداریم وقتی که نماییم ما که مجلس هستیم می توانیم در قانون خودمان بجای فرس مازر يك عبارت فارسی بگذاریم که همان معنی را دارا باشد همان طور که ما قانون وضع میکنیم همان طور هم حق داریم در مواد قانونی عباراتی بجای کلمات خارجی استعمال کنیم و موافق فرس مازر را پیش آمد قهری تغییر کردیم در تمام قوانین هم که آمد ما این عبارت را بجای فرس مازر بگذاریم برای اینکه ملیت مان را حفظ کرده باشیم و لازم نیست لغت خارجی استعمال کنیم و کلمات فارسی را توی سرش بزنیم و بنظر بنده این ترتیب ملیت ما را بیک قدری مغدوش میکند.

رئیس-آقای محمد هاشم میرزا

(اجازه)

محمد هاشم میرزا بنده خیلی تعجب میکنم از بعضی از آقایان که تصور میکنند دیگران باین فکر نمانند آقایان باید بدانند که ما همیشه مایل هستیم که حتی الامکان لغات فرانسه در عبارات فارسی می آید و اگر يك لغات خارجی استعمال می شود برای این است که مقصود از این لغات يك معنای مخصوص است و مادر فارسی چنین کلمه نداریم که تمام آن معنای را برساند و بالاخره چندین کلمه هم که پیدا کنیم و پشت سر هم بنویسیم می بینیم غیر ممکن است برای اینکه کلاً معنای فرس مازر را نمی رساند و در دوره سوم چهارم خود بنده خیلی میل داشتم که این لغت عوض شود باغلب از آقایان هم که اطلاعات کافی داشتند عرض کردم که این کلمه را بردارند و يك

کلمه فارسی بجای آن بگذارند و يك کلمانی هم گفته شد.

ولی دیدیم آن معنی را که ما مقصود داریم نمی رساند و اگر بنا شود يك کلمه دیگر بجای آن گذاشته شود باید از اول به اول بگوئیم که بعد از این ما این کلمات را مثل يك آکادمی بجای لغت فرس مازر استعمال میکنیم آن وقت ممکن است والا بجزرد اینک بنده يك نفر خواستم يك لغت را عرض کنم و يك لغت دیگر استعمال کنم دیگران که مجبور نیستند آن را قبول کنند.

بعلاوه ملاحظه فرمائید الان چندین هزار لغت است که ماعوض نکرده ایم مثلا تلگراف را نمی گویند از دور نوشته است و نوگراف را می گویند تند نویسی (خنده نمایندگان)

اتومبیل را نمی گویند خودرو و هر وقت تمام اینها را اصلاح کردید و لغات فارسی برای اینها وضع کردید آن وقت برای کلمه فرس مازر هم يك لغتی وضع کنید کلمات حمل و تور را هم که برداشته و يك کلمات فارسی جای آنها گذاشته ما هیچ عیبی نداشت.

رئیس-عده کافی نیست چند دقیقه تنفیص داده میشود

(در این موقع جلسه برای تنفیص تعطیل می شود از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس قرار بود در پیشنهاد آقای طهرانی رای بگیریم ولی ایشان پیشنهاد سابق خودشان را تغییر داده و پیش نهاد کرده اند نوشته شود پیش آمد قهری بنده اینها را (فرس مازر) چند نفر از آقایان دیگر پیشنهاد کرده اند مواعید قهری نوشته شود بین الهالین (فرس مازر) آقای طهرانی.

(اجازه)

آقاسید یعقوب محمدهاشمی طهرانی بنده مواعید قهری را قبول میکنم

رئیس-پیشنهاد آقای دامغانی قرائت می شود.

(اینطور خوانده شد)

بنده پیش نهاد میکنم نوشته شود مواعید قهری پس از آن بین الهالین نوشته (فرس مازر)

رئیس-فرمائید

دامغانی-بنده که معنای فرس مازر را نمی دانم ولی متفحص این فن وقت آن را معنی کردند دیدم مطابق با الفاظی که پیش نهاد شده نیست و آن الفاظ این معنی را آماده نمیکند و مخصوصاً شاهدان حضرت النبوه فرس مازر را معنی میکردند بطوری که بوی جنگ و انقلابات و غیره از آن می آید بنده يك حس بسیار و بعضی هم نسبت با الفاظ ندارم و بمعنای و حقایق بیشتر نظر دارم.

ولی البته در صورتیکه يك لغتی باشد که فارسی یا عربی باشد و معنای فرس مازر را بدهد آن وقت باید کلمه فرس مازر را برداشت و آن لغت را جایگزین کرد و چون این لغاتی که پیش نهاد شده هیچک معنای آن را نمی رساند باین جهت بنده پیش نهاد کردم که مواعید قهری نوشته شود و در بین الهالین فرس مازر بنویسد که معسر آن باشد در آنجا این مواعید قهری يك اصطلاحی بشود برای این معنی برای این که این مواعید قهری که چندین مرتبه که استعمال شد در بین الهالین هم تفسیر شد دیگر در استعمالات آنجا هم معنی بتفسیر نخواهد بود این است که بنده پیشنهاد کردم نوشته شود مواعید قهری و در بین الهالین بعنوان تفسیر نوشته شود (فرس مازر)

رئیس-عقدیه آقای مغیر در این باب چیست؟

مغیر-رای بگیریم

رئیس-رای می گیریم قابل توجه بودن پیش نهاد آقای دامغانی-آقایانی که موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس قابل توجه شد. مراجع می شود کمیسیون. يك ماده از لایحه مستخدمین بلژیکی مراجعه می شود بلژیکی مراجعه شده بود کمیسیون خبرش حاضر است جزو دستور امروز هم بود ولی آقای حائری زاده پیشنهاد کرده اند خبر شماره ۸۴ کمیسیون بودجه مطرح شود.

آقای دکتر آقایان.

(اینطور خوانده شد)

بنده پیش نهاد میکنم که لغت يك ماده در ماده تیدیل بدو ماده شود.

رئیس-فرمائید

دکتر آقایان-بنده توضیح مفصلی ندارم که عرض کنم آقای مغیر در موقعی که بنده باین ماده مخالفت می کردم فرمودند:

این يك ماده فقط برای جواب نوشته شده اگر مقصود این این است که جوابی که داده میشود تصدیق و تکدیب فرس مازر در آن شده باشد که بعقدیه بنده يك ماده کم است زیرا باید وزارتخانه وقت رسیدگی داشته باشد بنابراین بنده دو ماه پیش نهاد کردم.

رئیس-آقایانی که پیشنهاد آقای دکتر آقایان را قابل توجه می دانند قیام فرمائید.

(عده قبلی قیام نمودند)

رئیس-تصویب نشد. پیشنهاد شریعت زاده.

(شرح آتی خوانده شد)

پیش نهاد میکنم عبارت ذیل بر آخر ماده ۸ اضافه شود و نیز هر گاه بعد از اتمام ساختمان راه بواسطه وجود فرس مازر صاحب امتیاز در استفاده از راه ممنوع شود دولت بر مدت امتیاز مساوی مدت که فرس مازر صاحب امتیاز را ممنوع نمود خواهد افزود.

رئیس-آقای شریعت زاده

(اجازه)

شریعت زاده-این در دین پیشنهادی

صفحه ۱۲۹۹

است که بنده راجع باین موضوع کرده ام در موقع امتیاز نفت که بیانی سببگر هم پیش نهاد را کردم و یکی هم حالا این پیش نهاد را کردم و بهمان جهت که اگر بواسطه وجود فرس مازر ساختن راه تاخیر افتاد بایستی بصاحب امتیاز مهلت داد بهمان دلیل اگر بعد از ساختن راه هم فرس مازر او را از استفاده ممنوع بدارد باید به مدت امتیازش افزود و البته این دوموضوع یکی است و دلیل ندارد که نسبت با تقسیم متذکر باشیم و نسبت باین قسمت متذکران باشیم. يك نفر از نمایندگان مجدداً قرائت

شود.

(شرح سابق قرائت شد)

رئیس-آقایانی که این پیش نهاد را قابل توجه می دانند قیام فرمائید.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد. مراجعه می شود کمیسیون. يك ماده از لایحه مستخدمین بلژیکی مراجعه شده بود کمیسیون خبرش حاضر است جزو دستور امروز هم بود ولی آقای حائری زاده پیشنهاد کرده اند خبر شماره ۸۴ کمیسیون بودجه مطرح شود.

آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده-خبر کمیسیون بودجه راجع بیک قسمت مدارس یزد است که از محل مستمری آقایان مشیرالدوله و مؤمن الملک باید این کمک خرج با آنها داده شود. بنده تصور نمیکنم در اطرافش مذاکرات زیادی هم بشود.

بنابراین اگر آقایان صلاح بدانند بعد از آنکه خبر کمیسیون بودجه راجع بستمخدمین بلژیکی تمام شد و راجع دستور بفرمایند.

رئیس-خبر کمیسیون بودجه راجع به مستخدمین بلژیکی قرائت میشود.

شرح ذیل قرائت شد

پیشنهادات واصله آقایان نمایندگان معترم که در موضوع لایحه مستخدمین بلژیکی فرموده بودند در کمیسیون مطرح گردید

(۱) کلیه الفاظ اندامین بنده تیدیل بدو معاش میشود.

رئیس - در این باب که مخالفی نیست؟

گفته شد خبر دوم ماده ۸ بطریق ذیل اصلاح و برای تصویب تقدیم مجلس میشود.

الف-هر يك از مستخدمین بلژیکی که بواسطه علت مزاج مجبور بمعاودت وطن واستغفای از خدمت دولت ایران گردد مخارج معاودت او به تناسب مخارجی که در موقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد داشت.

ج-چنانچه یکی از مأمورین در طی انجام مأموریت در نتیجه ناخوشی یا نحو دیگر فوت نماید دولت بوراث مستقیم او معادل ۶ ماه حقوق مدد معاش خواهد داد در صورتیکه خانواده آن شخص در ایران باشد مخارج عودت آن ها نیز پرداخته خواهد شد.

رئیس-رای میگیریم بقسمت سوم به ترتیبی که خوانده شد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

جمع کثیری قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. رای گرفته میشود بتمام ماده آقایان موافقت قیام فرمایند

اغلب قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. ماده الحاقیه قرائت میشود.

شرح ذیل قرائت شد

ماده الحاقیه-پیش نهادی آقای شریعت زاده بطریق ذیل اصلاح و بجای ماده ۱۱ گذارده می شود و ماده ۱۱ دوازه می شود.

ماده ۱۱-مستخدمین بلژیکی مذکور در تابع نظارت و مقررات اداری بوده و در صورت ثبوت تخلف مورد مسئولیت واقع

روزنامه رسمی کشور شامشاهی

نماید و این غیبت از حد مرخصی که تا آن تاریخ بر طبق مقررات کنتراتی حق آن مستخدم بوده ۳ ماه تجاوز کند دولت می تواند باموافقت رئیس کل گمرکات کنترات مشارالیه را فسخ و در صورتیکه در آن موقع در ایران باشد خرج معاودت او به تناسب مخارجی که در موقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد داشت ولی در ایام مرض زائد و ایام مرخصی که قانوناً مستحق است داشته است بیش از ۲ ماه حق اخذ حقوق نخواهد داشت.

ج-چنانچه یکی از مأمورین در طی انجام مأموریت در نتیجه ناخوشی یا نحو دیگر فوت نماید دولت بوراث مستقیم او معادل ۶ ماه حقوق مدد معاش خواهد داد در صورتیکه خانواده آن شخص در ایران باشد مخارج عودت آن ها نیز پرداخته خواهد شد

رئیس-آقای آقاسید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب-بنده با عباراتی که در اینجا نوشته شده است موافقم الا اینکه در اینجا که نوشته شده است اگر یکی از مستخدمین فوت کند باید شش ماه حقوق بمال او داده شود مخالفتم و بنده موافقم اگر اهل و عیال او در ایران باشد فقط مخارج معاودت با آنها داده شود زیرا اگر ما حالا بخواهیم در اینجا قبول کنیم که اگر يك مستخدمی فوت شد چه داخلی چه خارجی باید ۶ ماه حقوق بمال او داده شود این هیچ مناسبت ندارد ولی اگر يك همجو قاتونی بود که در هیئت وزراء گذارده بودند و در مجلس آورده بودند و تصویب شده بود ما می توانستیم این را قبول کنیم والا این مسئله مسلم است که عمر اینی نیست و انسان باید بمیرد.

بنابراین چه دلیل دارد که ما بیائیم ۶ ماه حقوق بمال او بدهیم و بالاخره بنده باین جزئیات مخالفم.

رئیس-آقای تدین

(اجازه)

تدین-بیاناتی را که امروز آقای آقا سید یعقوب اظهار داشتند در جلسه گذشته هم فرمودند مورد توجه واقع نشد. این مسئله يك جزع از همان راه برت سابق کمیسیون بوده است که نوشته است در اثر کسالت مزاج و ناخوشی یا نحو دیگر اگر فوت کند بنابر این این چیز تازه نیست و همانطوری که کمیسیون تصویب کرده است بنده عقدیه دارم آقایان هم موافقت بفرمایند و تصویب شود.

رئیس-آقای طهرانی

(اجازه)

طهرانی-موافقت

رئیس-دیگر مخالفی ندارد؟

گفته شد خبر

رئیس-رای میگیریم

آقاسید یعقوب-بنده تقاضای تجزیه

دوره پنجم

میکنم

رئیس-سرخبر است قرائت میشود يك يك رای می گیریم

شرح ذیل قرائت شد

الف-هر يك از مستخدمین بلژیکی مزبور که بواسطه علت مزاج مجبور بمعاودت وطن واستغفای از خدمت دولت ایران گردد مخارج معاودت او به تناسب مخارجی که در موقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد شد

رئیس-رای می گیریم باین قسمت آقایان موافقت قیام فرمایند

عده کثیری قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. قسمت دوم اینطور خوانده شد

ب-هر يك از مستخدمین بلژیکی که بواسطه علت مزاج از خدمت خود غیبت نماید این غیبت که از حد مرخصی که تا آن تاریخ بر طبق مقررات کنتراتی حق آن مستخدم بوده ۳ ماه تجاوز کند دولت می تواند باموافقت رئیس کل گمرکات کنترات مشارالیه را فسخ و در صورتیکه در آن موقع در ایران باشد خرج معاودت او به تناسب مخارجی که در موقع آمدن پرداخته شده است تأدیه خواهد شد ولی در ایام مرض زائد و ایام مرخصی که قانوناً مستحق است داشته است بیش از ۲ ماه حق اخذ حقوق نخواهد داشت.

رئیس-آقایان موافقت با قسمت دوم قیام فرمایند

اغلب قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. قسمت سوم باین ترتیبی که خوانده شد

رئیس-رای میگیریم بقسمت سوم به ترتیبی که خوانده شد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

جمع کثیری قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. رای گرفته میشود بتمام ماده آقایان موافقت قیام فرمایند

اغلب قیام نمودند

رئیس-تصویب شد. ماده الحاقیه قرائت میشود.

شرح ذیل قرائت شد

ماده الحاقیه-پیش نهادی آقای شریعت زاده بطریق ذیل اصلاح و بجای ماده ۱۱ گذارده می شود و ماده ۱۱ دوازه می شود.

ماده ۱۱-مستخدمین بلژیکی مذکور در تابع نظارت و مقررات اداری بوده و در صورت ثبوت تخلف مورد مسئولیت واقع

و موافق مقررات اداری با آنهاره تاز خواهد شد.

رئیس-ماده ۱۰ می شود چون ماده دور شد باین ماده کسی مخالف نیست گفته شد خبر

رئیس-رای می گیریم آقایان موافقت با ماده ۱۰ قیام فرمایند

اغلب قیام نمودند

رئیس-تصویب شد

مغیر-کلمه سایانه در ماده اول افتاده است اضافه شود باید بعد از حقوق سایانه نوشته شود.

رئیس-این چیز جدیدی نیست به همین نظر هم رای داده شده است. مخالفی ندارد؟

بعضی گفته شد خبر

رئیس-مذاکرات راجع بکلیات است مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان-خبر

رئیس-رای می گیریم بلایحه راجع بکنترات مستخدمین بلژیکی که مشتمل بر ۱۱ ماده است آقایان موافقت ورقه سفید والا ورقه که بود خواهند داد

اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل شد

ورقه سفید علامت قبول ۹۷ با ۷ رای تصویب شد

اسامی موافقتین

میرزا سید حسن کاشانی. هاشم. میرزا علی اکبر خان داور. شیروانی. میرزا محمد نجاد. سید مهدیخان ناطقی. فرمانده. تجدد. مغربی. آشتیانی. مدرس. بهار. میرزا سید احمد بهبهانی. میرزا حسینخان اسفندیاری. حاج میرزا رضا شریعتدار. میرزا صادق خان اکبر. میرزا فتح الله خان اکبر. شیخ الاسلام ملایری. ضیاءالاطهار. حاج سید عبدالعلی دیبا. قائم مقام. شیخ - معده علی طهرانی. دکتر امیرخان اهلپ. میرزا محمدخان روحی. سید محمد تدین. صدرالعلماء هاشمی. مرتضی قلیخان بیات. سیدرائی. کی استوان. معده ولیخان اسدی. دست‌فیب. امیر حسینخان بهشتیاری. شریعت زاده. دکتر حسینخان بهرامی. امیرزایدالله خان. دیوانبیک. جهانشاهی. میرزا محمد خان وحید. میرزا آقاخان. فیروز میرزا. حاج فیروز. آقا رضا مهدوی. خواجوی. حاج میرزا اسماعیلخان. حبیب الله خان شادلو. فتح الله میرزا هرمزی. ارباب کبشرو. سیداللهخان اسکندری. میرزا محمدخان معظمی. سهرابخان. دکتر آقایان میرزا حسینخان دادگر. سید کاظمخان اتحاد. سلیمان میرزا. سید عبدالعلی میرزا. کازرونی. میرزا زین العابدین رهنما میرزا عبدالعزیز. میرزا حسنخان بیارنا. مستوفی الممالک. تقی زاده. میرزا محمدخان اتابکی. سلطان ابراهیمخان انغمی. میرزا

سید احمد احتشام - میرزا محمد تقی ذوالقدر هاس میرزا قیروز سید حسن اجان - سالار اشرف - میرزا حسینخان علانی - شیخ جلال الدین - آقا شیخ آقای طاهری

اسامی مخالفین آقایان سید محمد علی شوشتری - میرزا مهدی خان زاهدی - میرزا عبدالله یاسائی - شیخ محمد علی الموثی رئیس - پیشهاد آقای حائری زاده (بشرح ذیل خوانده شد) بنده پیشهاد میکنم بعد از تنفس رایرت کمسیون بودجه شماره ۸۴ جزو دستور شود.

رئیس - رای می گیریم آقایان پیشهاد آقای حائری زاده را تصویب می کنند تصویب فرمایند (جمعی قیام نمودند) رئیس تصویب شد - در کلیات مخالفی هست

یاسائی - بنده مخالفم رئیس - این را باید عرض کنم که در ماده اول يك اشتباهی شده چهار هزار و دو بیست تومان نوشته اند در صورتی که هزار و نهصد تومان است (خطاب با آقای یاسائی) نامل فرمایند (ماده اول بشرح آتی خوانده شد)

ماده اول - وزارت مالبه است مبلغ ۴ هزار و دو بیست و بیست و شش تومان مستمری آقایان میرزا حسنخان بیرنیا و آقامیرزا - حسینخان بیرنیا و آقامیرزا ابوالحسنخان بیرنیا را مضمیمه مبلغ شصت و دو تومان مصرف روشنائی مدرسه اسلامی یزد از اول فروردین ۱۳۰۴ ضبط نمایند.

مخبر - علت اینکه ۳ هزار و دو بیست و دو تومان نوشته شده است عرض میکنم همانطور که آقای رئیس تذکر دادند مبلغ پرداختی هزار و نهصد و شصت و دو هزار تومان و ه فران است ولی چون در کتاب مستمریات و شهریهها مستمری راری اقلام تومان تومان می نویسند لاریتکه پرداختش تومانی دو ریال باشد لهذا در رایت همانطور نوشتیم.

یاسائی - در اینجا نوشته شده است وزارت مالبه مجاز است مبلغ چهار هزار و ۲۲۶ تومان مستمری این آقایان را ضبط نماید اگر مستمری اصلا ۴ هزار ۲۲۶ تومان است علت اینکه بهزار و نهصد و شصت تومان نازل داده اند چه چیز است؟ توضیح دادند تومانی ۲ ریال است بنده عرض میکنم این مطابق چه قانونی است اگر در یک دوره برای ۱ سال مجلس در بودجه تومانی ۲ ریال رای داده است بقلان محل داده شود یا بقلان محل ۵ قران پرداخته شود موبطه وقت نیست الان مستمری آقایان تخصیص داده می شود به معارف یزد در این موقع دیگر

تومانی ۲ ریال معنی ندارد خوبست تومانی تومان باشد این اول قسمی است که مجلس پنجم می خواهد برای معارف بردارد اگر يك قانونی هست که باید تومانی ۲ ریال پرداخته شود بنده هم نشان بدهید متقاعد می شوم ولی بنده که هنوز چنین قانونی ندیده ام.

مخبر - اولاً مجلس شورای ملی مختار است که تمام مالیات ۱ ساله ملک را هم ببخشد ولی البته وضع و نظامات را هم همیشه بایستی منظور نظر قرار دهد علت اینکه يك دولتی و وزارتخانه های داریم برای این است که کارها از روی يك جریان طبیعی و ترتیب صحیح باشد اینکمی فرمایند کدام قانون گذشته است که مستمریات تومانی ۲ ریال پرداخته شود عرض میکنم يك قانون بخصوص نگذشته که مستمریات تومانی ۲ ریال باشد.

ولی همانطور که مجلس تصدیق ضمنی کرده و همه ساله کتاب مستمریات آمده است اینجا و بعضی مواقع هم طبع و بین آقایان منتشر شده است و آقایان هم اعتراض کرده اند و در مجلس هم رای داده شده به شصت هزار تومان اعتبار برای شهریهها و مستمریات همین دلیل بر این است که تومانی ۲ ریال را تصدیق کرده والا بایستی ۴ روپرو تصویب کرده باشید هشتصد هزار تومان و اینکه فرمودید چه شده است که این مبلغ نوشته شده همانطور که عرض کردم مستمری آقایان میرزا حسنخان بیرنیا و میرزا حسینخان بیرنیا از قرار تومانی دو ریال بوده و مستمری آقامیرزا ابوالحسنخان بیرنیا و میرزا حسینخان بیرنیا از قرار تومانی دو ریال بوده و مصرف روشنائی مدرسه اسلامی یزد هم تومانی دو تومان بوده است وقتی که جمع کنیم هزار و نهصد و شصت و دو تومان میشود که حالا مطابق ماده دوم تخصیص داده می شود به مدارس یزد و نائین

ولی امروز چون بان منظوری که از نظر گرفته شده بود نمی رسد فرار گذاشته اند به مدارس یزد و نائین برسد و راجع باصل وقت هم که معزز فرمودید این معزز نیست و بلکه آنچه مانده ام بهمکس است.

رئیس آقای عراقی (اجازه) عرض آقی - موافقم رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای تجدید (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم)

رئیس - معلوم می شود کافی است برای می گیریم برای شور درمواد آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) رئیس - تصویب شد - ماده اول (بشرح سابق خوانده شد) رئیس آقای آقا سید معقوب (اجازه) آقا سید معقوب - بنده می خواستم يك سؤالی از معبر محترم بکنم در اینجا این مبلغ شصت تومان که مصرف روشنائی مدرسه اسلامی است من علم تطبی دارم که کافی است.

دولت از جیب خودش پول نداده است و لابد يك موقوفه بوده است که دولت او را ضبط کرده است آخر ببینید ملتی که اینطور مالیات می دهد و قبول می کند البته برای معارفش حاضر است ولی بنده نمی توانم رای بدهم چیزی که برای يك مصرف خاصی وقف است در جای دیگر خرج شود بنده مستمقدم که مایبند دولت را الزام کنیم که این مبلغ بهمان مصرف خودش برسد (الوقف علی - حسب سابق و اهلها) آن چیزی است که وقف است باید بصرف خودش برسد بنده می گویم یزد سیصد هزار تومان چهارصد هزار تومان هوارض می دهد بردارد خرج معارفش کنند این وقف است و روشنائی فلان مدرسه و بنده مخالفم که در محل دیگری خرج شود.

مخبر - مدرسه اسلامی یزد فعلا مغربه است و موجود نیست و اینکه آقای آقا سید معقوب فرمودند شاید وقف باشد هیچ دلیل و مدزکی برای این مطلب درست نداریم بلکه بخلاف این يك مدرکی داریم برای اینکه اگر بکتاب مستمریات و شهریهها بفرمایند در آنجا ملاحظه خواهند فرمود که تنها مدرسه اسلامی یزد نبوده بلکه سایر مدارس و قیاممتر که دیگری هم هست که دولت برای هر يك يك مبلغی منظور داشته و هیچ دلیلی نداریم که در عرض ۱ ملبون موقوفه این مبلغ منظور شده باشد دولت هم همچوقت چیزی را وقت نمی کند ممکن است يك وقتی برای مصرف روشنائی مدرسه اسلامی یزد این مبلغ را تخصیص داده باشد.

ولی امروز چون بان منظوری که از نظر گرفته شده بود نمی رسد فرار گذاشته اند به مدارس یزد و نائین برسد و راجع باصل وقت هم که معزز فرمودید این معزز نیست و بلکه آنچه مانده ام بهمکس است.

رئیس آقای عراقی (اجازه) عرض آقی - موافقم رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای تجدید (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم)

رئیس آقای عراقی (اجازه) عرض آقی - موافقم رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای تجدید (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم)

رئیس آقای عراقی (اجازه) عرض آقی - موافقم رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای تجدید (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم)

رئیس آقای عراقی (اجازه) عرض آقی - موافقم رئیس آقای داور (موافقم) رئیس آقای تجدید (موافقم) رئیس آقای داور (موافقم)

رئیس - رای می گیریم آقايان موافقت تمام فرمایند اغلب قیام نمودند

رئیس - تصویب شد - ماده دوم (بشرح ذیل قرائت شد) ماده دوم - وزارت مالبه مجاز است مبلغ یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

رئیس - رای می گیریم آقايان موافقت تمام فرمایند اغلب قیام نمودند

رئیس - تصویب شد - ماده دوم (بشرح ذیل قرائت شد) ماده دوم - وزارت مالبه مجاز است مبلغ یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

رئیس - رای می گیریم آقايان موافقت تمام فرمایند اغلب قیام نمودند

رئیس - تصویب شد - ماده دوم (بشرح ذیل قرائت شد) ماده دوم - وزارت مالبه مجاز است مبلغ یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

یک هزار و نهصد و شصت و دو تومان و شصت و دو ریال از محل اعتبار شهریه و مستمریات و بودجه کل وزارت معارف از اول فروردین ۱۳۰۴ برای مصارف مدارس ملی یزد و نائین بشرح ذیل حسب الجوال وزارت معارف پرداخت نماید.

رئیس - تقریباً این بیش نهاد زد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

رئیس - تصویب شد

راجح با استخدام یک نفر مهندس امریکائی برای طرق و شوارع که مدتی قبل تقدیم مجلس شده است و راپورت آنهم از کمیسیون های مربوطه صادر شده است بنده میخواستم استدعا کنم که چون مطلب مهم است و خیلی هم نوری است و تا وقتی که استخدام شود و مهندس مزبور بیاید فصل راهسازی هم شروع خواهد شد تصویب فرمائید جزو دستور جلسه آتی شود

لاایحه دیگر راجح با استخدام یک نفر متخصص است برای جنگل ها که راپورت آن هم در کمیسیون بوده از نقطه نظر حقوق تصویب شود ولی گویا معتصر اشکالی در کمیسیون فوائد عامه پیدا کرده آن هم امروز عصر کمیسیون فوائد عامه معتمد می شود و آن اشکال هم مرتفع خواهد شد اگر آن راپورت هم حاضر شد استدعا میکنم آنرا هم جزو دستور بگذارند که تکلیف این دو مسئله معلوم شود

یک لایحه دیگر هم راجح بر راهسازی داده شده است و اگر چه راپورت آن هنوز نرسیده است ولی میخواستم استدعا کنم که اعضاء کمیسیون قوانین مالبه در رسیدگی بآن تسریع فرمایند

رئیس - نسبت باین لواهی که اظهار شد فقط لایحه راجح بمهندس طرق و شوارع غیرش حاضر است و امروز عصر توزیع خواهد شد و برای سه شنبه ممکن است جزو دستور شود خبر کمیسیون فوائد عامه راجح به راه بندر جزهم جزو دستور است وزیر فوائد عامه - اگر تصویب فرمائید بدو این لایحه راجح بمهندس جزو دستور باشد بعد از بندر جز

رئیس - عده کافی نیست بعد رای می گیریم

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی حسین بیرنیا منشی - شهاب منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد و سوم

مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید

سورت مجلس یکشنبه بیست و چهارم خرداد را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای مساوات راجع غائبین بدون اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند بنده خواستم بتمام ریاست تذکر بدهم که اشخاصی که مریض هستند دیگر محتاج با اجازه نیستند

خود مرض علداست و اغلب آقایان هم می دانند آقای مساوات مریضند

رئیس - تا اطلاع ندهند که معلوم نمیشود مریض هستند آقای آقا شیخ جلال (اجازه)

آقا شیخ جلال - بنده در جلسه قبل یک ساعت اجازه خواسته بودم گویا کمیسیون تقاضای بنده را قبول کرده است و این اجازه دیر آمدگان بی اجازه نوشته بودند

رئیس - باید از کمیسیون استعلام شود - آقای اتحاد

(اجازه)

اتحاد - بنده هم راجح به آقای مساوات میخواستم عرض کنم که آقای آقا سید یعقوب فرمودند

رئیس - صورت مجلس دیگر ایرادی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - خبر کمیسیون بوده راجح به استخدام یک نفر مهندس برای طرق و شوارع مطرح است

بالفعل مذاکرات راجح بکلیات است آقای آقاسید یعقوب

(اجازه)

آقاسید یعقوب - يك مسئله را اول به آقایان تذکر میدهم که عراضی که بنده عرض می کنم از زوری حاجت عرض می کنم

در نظر مبارک آقایان هست که در پنج سال قبل از این مذاکره شده که طهران جزو دستور شود خبر کمیسیون فوائد عامه راجح به راه بندر جزهم جزو دستور است وزیر فوائد عامه - اگر تصویب فرمائید بدو این لایحه راجح بمهندس جزو دستور باشد بعد از بندر جز

رئیس - عده کافی نیست بعد رای می گیریم

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی حسین بیرنیا منشی - شهاب منشی - دکتر احتشام طباطبائی

جلسه یکصد و هشتاد و سوم

مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید

سورت مجلس یکشنبه بیست و چهارم خرداد را آقای آقامیرزا شهاب قرائت نمودند

رئیس - آقای آقاسید یعقوب (اجازه)

آقاسید یعقوب - آقای مساوات راجع غائبین بدون اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض هستند بنده خواستم بتمام ریاست تذکر بدهم که اشخاصی که مریض هستند دیگر محتاج با اجازه نیستند

شددارالتر چه هم خواهد داشت و بنده شرح قلیش رامیکرم تقریباً آه ماهی دو سبت سبصد تومان

سبصد تومان هم نیگویم همان دو سبت تومان تقریباً مابینجا هزار تومان در این سه سال برای این مهندس شرح میکنیم

بنده از دولت و از مقام وزارت التماس میکنم که از خرج کردن این پنجاه هزار تومان صرف نظر کنند و پنجاه هزار تومان آنرا بدهند برای تعمیر این راه هم در این راهم را بسازند

وزارت مالبه و وقتی در وزارت مالبه حساب کرده اند بیست هزار تومان مخارج اینکار است خزانه داری هم درست میگوید و هر کس میخواهد رد شود باید جلوا پیش را بگیرد و با کمال احتیاط عبور کند

حالا بنده کار تمام که بطور درست شود همینقدر بنده عرض میکنم که يك قدری از این پول را بدهند و این راه را بسازند

بلی اگر دولت در مقام احداث خط راه آهن باشد و نخواهد برای آن مهندس بیورد آن يك مقدمات و ترتیبی دارد

چنانچه آقای رئیس الوزراء فرمودند که من لایحه راه آهن را خواهم آورد اگر استخدام این مهندس بعد از آوردن لایحه خط آهن بود بنده هم خیلی خوشوقت میشوم که این هم جزء آن است ولی این را حالا بگوئیم که میخواهند در زیر کوه البرز تونل بزنند !! یا آبهای که آن طرف هست و طهران نشسته است میخواهند آن آبها را بطهران بیاورند؟

یقیناً قسم میخورم به حضرت عباس که اینهم نیست

اینهم گذشت يك راه های دیگری ما داریم یکی از قزوین به همدان از همدان بکرمانشاه از کرمانشاه به اصفهان یکی هم راه جنوب است یکی هم راه آذربایجان بنده از آقای وزیر سؤال میکنم و گمان میکنم تصدیق هم فرمائید که برای این راهها ما مهندس داریم

میرزا حسن سخنان شقائی که يك شخص درستکار دانائی است و خیلی هم از آقای وزیر قوالنامه متشکرم که ایشان را از خراسان خواستند

او هست مهندس دیگر هم بقدر این راهها بلکه بیشتر هم داریم در صورتیکه ما آنقدر مهندسین برای راه داریم و خیال توفل زدن هم نداریم راه آهن هم در بین نیست آنوقت این یل راه هم را نسازیم و بیستم این شخص را استخدام کنیم بنده این را کار غیر لازمی می دانم

بلی اگر مسئله راه آهن در بین بود استخدام مهندس هم خیلی لازم بود ولی امروز با احتیاجات زیادی که ما داریم

مثلا موضوع صحیه و خشکنایدن زمین گمار آباء که يك بلائی سختی شده است برای اهالی شهر بار در کمیسیون هم بنده فریاد زدم

در سال چهار پنج هزار بلکه شش هزار نفر نفوس زکبه، لکت از این مالاریای بی پیر تلف میشوند

کمیسیون هم مراجعه کرده است به وزارت مالبه و وقتی در وزارت مالبه حساب کرده اند بیست هزار تومان مخارج اینکار است خزانه داری هم درست میگوید و هر کس میخواهد رد شود باید جلوا پیش را بگیرد و با کمال احتیاط عبور کند

حالا بنده کار تمام که بطور درست شود همینقدر بنده عرض میکنم که يك قدری از این پول را بدهند و این راه را بسازند

بلی اگر دولت در مقام احداث خط راه آهن باشد و نخواهد برای آن مهندس بیورد آن يك مقدمات و ترتیبی دارد

چنانچه آقای رئیس الوزراء فرمودند که من لایحه راه آهن را خواهم آورد اگر استخدام این مهندس بعد از آوردن لایحه خط آهن بود بنده هم خیلی خوشوقت میشوم که این هم جزء آن است ولی این را حالا بگوئیم که میخواهند در زیر کوه البرز تونل بزنند !! یا آبهای که آن طرف هست و طهران نشسته است میخواهند آن آبها را بطهران بیاورند؟

یقیناً قسم میخورم به حضرت عباس که اینهم نیست

اینهم گذشت يك راه های دیگری ما داریم یکی از قزوین به همدان از همدان بکرمانشاه از کرمانشاه به اصفهان یکی هم راه جنوب است یکی هم راه آذربایجان بنده از آقای وزیر سؤال میکنم و گمان میکنم تصدیق هم فرمائید که برای این راهها ما مهندس داریم

میرزا حسن سخنان شقائی که يك شخص درستکار دانائی است و خیلی هم از آقای وزیر قوالنامه متشکرم که ایشان را از خراسان خواستند

او هست مهندس دیگر هم بقدر این راهها بلکه بیشتر هم داریم در صورتیکه ما آنقدر مهندسین برای راه داریم و خیال توفل زدن هم نداریم راه آهن هم در بین نیست آنوقت این یل راه هم را نسازیم و بیستم این شخص را استخدام کنیم بنده این را کار غیر لازمی می دانم

یس برای اینکه بله ساخته شود چه باید کرد؟

باید متخصص آورد است همانطور که آقای آقاسید یعقوب فرمودند بنده خودم آقای آقا میرزا حسن سخنان شقائی را که جوان امین و مطلع و بصیری است از خراسان خواستم و از زحمات او هم کاملاً راضی هستم ولی باید کل بهار نمیشود و اگر بنده میدانستم بودجه مملکت اجازه میدهد باین يك نفر اکتفا نمیکردم بلکه از مجلس شورای ملی تقاضا میکردم که برای اصلاح طرق و شوارع اجازه بدهد چندین متخصص استخدام شود

برای اصلاح راهها هم پول هم متخصص لازم است و تا وقتیکه چندین کرور تومان برای اصلاح طرق و شوارع تخصص داده نشود راههای ما همینطور خراب است آقا فقط یل راه هم فرمودند

بنده تمام راههای ایران را عرض میکنم مارا نداریم مگر راهی که از اینجا بم و از قم باصفهان میرود راه است؟

مگر راهی که از اصفهان بشیراز میرود راه است خریدر هیچ نقطه از نقاط مملکت راه نداریم

بلی اگر لایحه دولت برای کشف منابع جدید تقدیم کرده است که آن منابع بصرف ساختن راهها برسد بصیوب مملکت ریاست فرمودند اگر باعث تصدیق نمایندگان محترم نمیشود بنده بنده هم مایب دیگری را شرح دهم ولی تهیه در اینجا است که با وجود بودن تمام این مایب باسالی ده هزار تومان حقوق این مهندس این احتیاجات تأمین نمیشود آقا فرمودند یل راه هم فرمودند

بملاوه این يك خرج تازه نیست

یک نفر که سابقاً رئیس اداره طرق و شوارع بود و تقریباً همین حقوق را هم بگیرفته است موعده کتارتش تمام شده و رفته است و حالا با هزار یکدلیل که بنده یکی از دلالتش را عرض می کنم ما محتاجیم که یک نفر متخصص امریکائی بیاوریم

ما مکتف هستیم برای مؤسسات خودمان سرمایه های خارجی را جلب کنیم و ناچاریم متخصصینی که برای مؤسسات خودمان استخدام می کنیم از مملکت بیابند که در نظر داریم سرمایه از آن مملکت جلب کنیم

همین دلیل کافی خواهد بود که ما سالی ده بیست هزار تومان برای این کار خرج کنیم

از اینجهت ما پیشنهاد کردیم که يك نفر متخصص و مهندس امریکائی برای اصلاح طرق و شوارع کفترات کنیم و البته تصدیق خواهد فرمود که در ضمن این لایحه مورد ندارد تمام ما این را که در مملکت موجود است

اینجا بشاریم

رئیس - آقای آقامیرزا شهاب (اجازه)

آقامیرزا شهاب - بنده با اصل استخدام يك نفر مستخدم امریکائی مخالف نیستم

بکس اغلب فرمایشاتی را هم که آقای آقاسید یعقوب فرمودند رفع آنها را بیرون یک نفر مهندس می دانم

همان یلی که فرمودند خرابست و با وبالایش نوشته است با احتیاط حرکت کنید البته اگر متخصص علاقه مندیندا شود بهر وسیله باشد در صد آن یل بر خواهد آمد

پس از این جهت بنده مخالف نیستم

بنده مخالفتم از يك جهتی است که در کمیسیون بودجه هم عرض کردم و مورد توجه واقع نشد و آن اینست که اینجانوشته است برای ریاست اداره طرق و شوارع ماهه جا اقرار کنیم باینکه حق خودمان و هر کس را می آوریم بر خودمان رئیس قرار دهیم با این مخالفتم

یک نفر مهندس استخدام میکنیم اگر دولت صلاح دانست او را ریاست اداره طرق و شوارع منسوب می کنید او اگر خواست فقط از او استفاده تخصص میکنید

اینکه اینجا در قانون نوشته شود برای ریاست اداره طرق و شوارع فردا اگر يك کاری راجح با امور طرق و شوارع که کار فنی باشد باور رجوع شود می گوید من رئیس هستم و باید فقط در مقام ریاست باشم

بنده با این لفظ برای ریاست اداره طرق و شوارع مخالفم و پیشنهاد میکنم لفظ ریاست حذف شود و نوشته شود برای اداره طرق و شوارع

رئیس - آقای شریعت زاده (اجازه)

شریعت زاده - اگر چه بنده موافق اصول سیاستی که بنده متقدم عقیده مندم که در مملکت باید اصلاحات بطوعه فنی بعمل بیاید که نتیجه منظور از آن حاصل شود

باین معنی که من متقدم اساساً ناوقت در سایه تأسیس مدارس فنی بقدرتیروم متخصص فنی برای رفع احتیاجات مملکت تهیه نشود استخدام اشخاص خارجی فقط منشأ يك تغییر است و همین تغییرت ظاهری که يك وسیله ای است برای اجرای اصلاحات عمیق

زیرا متخصصین خارجی با اختیاراتی که دارند وسیله نبل ما با اصلاحات عمیق خواهند بود

بنابراین و نظر باینکه اطلاع صحیحی بلزوم استخدام یک نفر مهندس متخصص

برای اداره طرق و شوارع دارم متقدم که با بدایین لایحه موافقت کرد و موافقت ما باین لایحه برای ما منشا خوبی است و اگر آقایان متوجه باشند

بنده نمیخواهم تصریحاً عرض کنم جریات یک طوری است که در رأس هر يك از ادارات که مستخدمین خارجی صالح خوب مشغول کار باشند ما بتجربه دیده ایم که نتایج خوب بدست می آید آزان جمله بودن دکتر میلیسوز در رأس مالبه ایران در صورتی که این شخص سابقاً نبود با همین عایدات فعلی وضع مالی ما بهبود یافت این عقیده دارم که باوستی این شخص استخدام شود و وجود یک نفر متخصص در رأس اداره طرق خیلی ضرورت دارد برای اینکه از فکر آنها مخصوصاً امریکائیها که در این مسائل خیلی عملی هستند برای تجارت و عملیات آنها مملکت بصیوب می تواند استفاده کند و خود این وسیله ای است که ما می توانیم از اشخاص لایق ایرانی که بواسطه اشکالاتی نمیتوان اثبات لیافت کنند از وجود آنها استفاده کنیم

همین آقای میرزا حسن سخنان شقائی که يك شخص لایقی است

اگر یک نفر متخصص اروپائی یا امریکائی مقتدری باو اختیارات بدهد که کار کند خیلی بهتر از آن میتواند انجام وظیفه نماید

بنده این مسائل را که يك حقایق است با کمال وضوح عرض کردم و این نکته اساسی را که قبلاً عرض کردم باز هم تکرار میکنم که با اعتقاد باینکه سیاست عبقی که در مملکت اجرای اصلاحات را بطور همین تأمین کند باید بیشتر اظهار علاقمندی به تصویب این لایحه میکنیم و در موقع هم برای تأسیس مدارس فنی جدیدی بکنیم که بعد از این شاگردان ایرانی قائم مقام مستشاران و متخصصین خارجی واقع شوند و برای این کار باید اقدامات و مستثنی کافی بنماییم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

بعضی گفتند کافی نیست

رئیس - رأی می گیریم بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمائید

معدودی برخاستند

رئیس - معلوم میشود کافی نیست آقایان کلوزومی

(اجازه)

کلوزومی - ما محتاج بشوسه کردن و نگاهداری راههای شوسه هستم ولی این منیش این نیست که یک نفر امریکائی بیاوریم سالی دوازده هزار تومان باو بدهیم

ما محتاج هستیم یک نفر مهندس برای اداره کردن راه داشته باشیم ولی باز هم منیش این نیست که یک نفری را بیاوریم که سالی دوازده هزار تومان باو بدهیم این مائة الجمع نیست

ما باید راههایمان را شوسه کنیم و باید طرق و شوارع ما سهل العبور باشد

اما باید با اشخاصی معامله کنیم که در حقیقت تا يك اندازه هم وزن ما باشند

مکرر در اینجا گفته شد که امریکائیها يك مردمان خیلی متمولی هستند و این بولها بنظر هیچ اهمیت ندارد و طوری نشان دادند که اگر ما بخواهیم یک نفر متخصص از امریکائی بیاوریم باین حقوقها یعنی دوازده هزار تومان ممکن نیست

بهین دلیل بنده عرض میکنم که شما متخصص نمی آورند یک نفر را می آورید که معلوم نیست از این مهندسی که خودمان داریم بهتر باشد البته متخصص هست ولی در چه درجه تخصص بنده رجوع می کنم بفرمایش آقای وزیر که مکرر فرمودند با سالی دوازده هزار تومان ممکن است یک نفر متخصص فوق العاده عالی از امریکا استخدام کرد

بنده عرض میکنم از سایر نقاط اروپا ممکن است آورد

بملاوه ما میخواهیم يك عملیات تحت الارضی و فوق الارضی بکنیم

میخواهیم يك آدمی را بیاوریم که راههای ما را تعمیر کند و اینهم پول لازم دارد یعنی همین دوازده هزار تومان را که باین آدم میخواهید بدهید لازم دارد

شما میخواهید این آدم را استخدام کنید و بیاورید و در او رئیس کل طرق و شوارع کنید

خوب فرضاً که شما محتاج بمشخص خارجی باشید ولی باید مثل تجار ملاحظه صرفه را هم بکنید یعنی یک نفری را که میخواهید بیاورید باید نهایت صرفه جوئی را بعمل آورد و در این صورت مقتضی است از آلمان یا بلژیک یا سوئد و نوروژ و یا از دولتهای دیگر از آن تمام می شود استخدام کنید نه اینکه از يك ملتی متخصص بیاورید که این بولها در نظرشان قدرتی نباشد باشد و بعینه بنده همانطور که آقای شریعت زاده فرمودند ما باید نظر با ما را در امور اقتصادات قدری عمیق تر قرار دهیم

ما میخواهیم بعداً يك لایحه راجح براه آهن بکنیم ولی امروز يك کسی را میخواهیم که راه آهن را اداره کند و بگوید مثلا فلان راه چهار ذرع باید باشد و دوازده ذرع

هشت ذرع باید باشد یا دوازده وقتی برای يك همچو کسی شما این مبلغ را قرار دهید بنده نمیدانم برای متخصص راه آهن چند باید منظور کرد؟

صد بیست هزار تومان !! بنده اصلاً نمی دانم این زحمت را چرا با آقایان امریکائی می دهیم؟ این زحمت را باید بکسی داد که هر چه باومی دهیم ممنون باشد

بنده اطلاع دارم که يك کسی یک نفر

شاید پیشتر باشد و راهسازی آنجا با مملکت ما فرق داشته باشد

یک جهت دیگر که این متخصص باید امریکائی باشد این است که سرمایه خودشان کافی نیست که بتوانیم قدم چندی و مؤثری در اصلاح مسائل اقتصادی که در راه آن راهست برداریم و نتیجه ما باید سرمایه کنیم که سرمایه خارجی را بملکت خودشان وارد کنیم و یگانه مملکتی که بیشتر از سایرین ما می توانیم از سرمایه او استفاده کنیم و سرمایه او را وارد مملکت ما بشود از هر جهت مملکت امریکاست

و یکی از ملل آن هم همان ثروت سرشاری است که در آن مملکت هست که حاضرند پول خودشان را در ممالک خارجه بصرف برسانند که هم خودشان فایده ببرند و هم بالنتیجه اسباب آبادی آن مملکت بشوند و از طرف دیگر مسلم است که اصل سرمایه داری در تمام ممالک عالم اصل خیلی با احتیاطی است و سرمایه داران برای استفاده از عوامل و عناصر طبیعی یا احتیاجی شدید تا اطمینان کامل حاصل نکنند سرمایه خودشان را صرف هیچ کاری نکنند

طبیعی است وقتی در نظر داشته باشیم که میخواستیم در آتیه سرمایه آمریکا را بملکت خودشان جلب کنیم باید ابتدا به متخصص امریکائی استفاده کنیم برای اینکه اطمینان حاصل کنند و این حق را نمی شود از هیچ ملتی سلب کرد

اگر در نظر داشتیم که سرمایه فرانسوی را جلب کنیم ناچار بایستی متخصص فرانسوی استخدام کنیم

و همچنین اگر بنا بود سرمایه آلمانی را جلب کنیم ناچار بودیم متخصص آلمانی استخدام کنیم

زیرا هر یک از این ملل با اظهارات و انوال متخصصین خودشان بیشتر اطمینان و اعتماد دارند و یکی از ملل هم این است که رشته حیاتی مملکت ما از حیث امور مالی در دست مستخدمین آمریکائی است

شما ریاست مایه مملکت خودتان را واگذار کرده اید بیک رئیس کل مایه که امریکائی است

اگر در رأس یک اداره دیگری یک کسی را بگذارید که در سال شصت هفتصد هزار تومان یک میلیون دو میلیون باید پول بگیرد و خرج کند اگر نیست باین شخص از حیث رساندن پول اعتمادی باشد عیلا یک مساعدت و کمکی است برای پیشرفت کار این را نمی شود منکر شد

وقتی یک مملکتی میخواستیم اصل اساسی را برقرار کند باید تمام این ملاحظات را بگردد و باید برای هر شمه فنی از یک مملکتی متخصص بیایند و در نتیجه یک رقابت هائی هم تولید شود

که بالنتیجه اسباب این شود که نوآلدی

هومی مرتفع می شود و راههای مملکت ساخته میشود و مملکت گلستان میشود سبل پول طلا هم سرازیر میشود تمام اینها را فرمودند در نتیجه استخدام یک نفری که باید اینجا رئیس بشود و وزیرت امضاء کند درست میشود

این بود نتیجه مذاکرات ایشان

موافق هم مخصوصاً آقای ضیاء شرحی شروع کردند از اهمیت وزارت فوائد عامه و است و تلگراف فرمودند آقایان باید برای استفاده مملکت این لایحه را تصویب بکنند و وقتی هم که تصویب بکنند وقتی هم که تصویب شد تمام کارها درست میشود دیگر کاری نداریم

الحمد لله این دلالت موافقی بود اما دلیل بنده و سایر مخالفین آقای آقا سید یعقوب را هو کردند که امیدانیم مملکت فقیر است و پول ندارد بدهد ولی این چربطی دارد باین مسئله

بعقیده بنده این مسئله بیشتر نزدیک بود

آقای آقا سید یعقوب میگویند یک مملکتی که فقیر است و پول ندارد و بدبخت است و ملتش تمام پول آقای آقا میرزا زاید الله خان دچار مالاریا شده اند

تمام تب نکستند و وسائل زندگی گاهی هیچ برایشان فراهم نیست و در این چند ماهه اخیر هشت نه میلیون مالیات تحمیل باو کرده اند

و بدوشش گذاشته اند و با این جانشینم و تصویب کردیم و یک قانونی هم مثل قانون اجباری که لازم هم بود بنده هم طرفدار او بودم گذرانیم

برای یک ملای که حاضر نیست و وسائل تحمل این جور سنگینی ها را ندارد و تمام اینها را درست کردم حالا در مقابل اینها چه می خواهید بکنید؟

دخانیات را که از صدی سی آوردید و خود حضرتعالی آن شب بآن نطقهای بلوغ خودتان صدی هشتاد کردید حالاً می خواهید یک نفر رئیس بیایید برای اداره طرق و شوارع و از این جور یوزها باورده اید که برای شما مینویسند امضاء کند ما گفتیم که در مقابل این مالیاتهای سنگینی که بر مردم تحمیل می شود یک مخارج مهمتری دارید این مخارج بکنید

ما می گوئیم که گنه بخیرید و بشهریار ببرید و ب مردم بدهید که مردم نمیرند و بعقیده بنده اگر این پولی را که با این رئیس طرق و شوارع می خواهد بدهد چهار تا صندوق گنه گنه بخیرید و بشهریار ببرید و ب مردم بدهید بهتر است و اهمیتش هم زیاد تر است

یکی از آقایان گویا آقای شریعت زاده بودند یک فرمایشی فرمودند که بنده ناچارم این را شدیداً انتقاد کنم و آن فرمایش این بود که ایرانی هر قدر لایق باشند نمی تواند این متخصص است دیگر؟ آقا سید

اثبات لیاقت کند بنده کاملاً با این عقیده آقا (خیلی مدتی خواهم) مخالف هستم بر اینکه معنی ندارد

که ایرانی نتواند اثبات لیاقت کند بنده عقیده ام این است که همین حرفهای ما جلوات اثبات لیاقت ایرانیها را گرفته است

اگر ایرانی را تشویق کنید خیلی خوب میتواند اثبات لیاقت کند

چنانچه ما از عمل هم آمده ایم حالا بنده اسم رضا خان پهلوی را ننویسم ولی خود آقای تیمورتاش را مثال میزنم آیا ایشان در پنج شش سال قول اثبات لیاقتی که امروز میکنند میتوانستند اینطور اثبات لیاقت کنند؟

ایشان مکرر وزیر نشده اند و نمی توانستند اثبات لیاقت کنند البته اگر آن وسایلی که لازم است برای اثبات لیاقت برای بعضی از ایرانیها جمع شود

البته بخوبی میتوانند اثبات لیاقت کنند

آنوقت در تحت تأثیر این حرف که ایرانی چون نمیتواند اثبات لیاقت کند ما میرویم و از امریکا برای خودمان رئیس میآوریم؟؟ بعقیده بنده شما اگر اختیاراتی را که میخواستید با امریکائی بدهید بهمان میزان حسنحان شقائی که در اطراف او قدری مذاکره شد

بدهید خیلی بهتر کار میکنند و بهتر اثبات لیاقت مینمایند

بازرگترین پرسوهرای امریکا آقای ضیاء فرمودند یکی از مسائلی که ایجاد میکند ما از امریکا متخصص برای راه بیاریم این است که تخصص راه سازی در امریکا است

آقای ضیاء گویا اینطور فرمودند و یابنده اینطور بگویم خورد بنده نفهمیدم چه اطلاع مستقیمی از طرف امریکا برای ایشان رسیده که مخصوصاً متخصصین راه سازی در امریکا ترتیب میشوند در لائشان هم این بود که در مملکت آلمان متخصصین صنایع ترتیب میشوند و متخصصین حقوق در جای دیگر بالاخره در امریکا متخصص راه

بنده که چنین چیزی را شنیده ام جز آنکه مخصوصاً در چندی قبل در یک مجله امریکائی دیدم که در آنجا مقاله داشت (ممکن است بنده آنرا ترجمه کرده و منتشر کنم) نوشته بود تمام متخصصین راه برای جلوگیری از خطر کردوغیاژ شستند و در این باب مشورتهای زیاد کردند و چندین جلسه تشکیل و کنفرانسها دادند و بالاخره نتیجه این شد که با اکثریت رأی دادند که آب بیاخذند (خنمه نمایندگان) این را ممکن است بنده بنظر حضرت عالی هم برسانم

این متخصص است دیگر؟ آقا سید

همین حال بنده معتقدم که یکی از چیزهایی که جلوگیری میکنند از دروخت همان آب پاشیدن است و بعد هم عقیده شان این شد که قیر بریزند بهتر است ولی بواسطه خرج زیادش منصرف شوند

حالا از آنهم صرف نظر میکنم

بنده صلا در تهران مخالف عقیده ایشان را دیدم بنده باختلاف شدید (حالا درست شیفر و اعدادش را نمیدانم ولی شتیدم) که در حدود دویست هزار تومان خرج میدان تویخانه شده است و بالاخره باران آمد ما دیدیم این تخصص چطوری است !! بازرگر کل های سابق خودمان آب فرورفت ولی دویست هزار تومان خرج کردند و وسایلی انتفا کردند و البته آن تپوتل و خاک تویخانه را هم فراموش نفرمودند (اند) و بالاخره نتیجه این شد که دیگر آب هافرو نبرفت و تاسیسه آدم برفت نوی گلو آب این نتیجه تخصص بود

بنده عقیده ام این است که ما حالا کارهای واجب تر خیلی داریم از اینکه یک رئیس برای اداره طرق و شوارع بیاریم و اگر هم وزارت عامه حتماً جدید دارند که یک نفر رئیس برای اداره طرق و شوارع لازم دارند همانطور که آقای کازرونی اظهار داشتند

این باید نظر اقتصادی را مراعات کنند و به بنیاد یک نفر متخصص فنی که کارش هم یک قدری متناسب با وضعیت مملکت باشد از کدام مملکت میتوانیم جلب کنیم؟

بنده اطلاع دارم که یکن از ایرانیها در آلمان بوسط یکی از دوستان بنده که در آنجا است مذاکره کرده برای متخصص نطق و بنده نظرم هست

که در آنوقت که لایحه دوازده نفر آمریکائی مطرح بود بنده پیشنهاد کردم یک نفر از آنها متخصص نطق باشد و در اینجا گفته شد شصت هزار دلار در سال خرج دارد ولی در آنجا این شخص مذاکره کرده است و در راه با هفتاد لیره که در حدود دویست و پنجاه تومان بایستد تومان میشود متخصص نطقی که دولت و مراکز رسمی دولت آلمان هم تخصص و کار کردن او را در معادن و عملیات نطقی تصدیق بکنند حاضر است

باید و باین حقوق در ایران کار کند و البته خودشان تصدیق دارند که در بین متخصصین گران تر از همه متخصص نطق است و این چیزی است که خود دکتر میلیسیو بین گفت

متخصص راه علاوه بر اینکه ما در مملکتمان چند نفری داریم اوزان تراز سایر متخصصین است آنوقت ما مجبور بشویم نظرمان را بیندازیم بیک مملکتی که آنطرف دنیا است

به بنیم ارزان ترین متخصصی که میتواند

بیاید این جا و با ما می دوازده هزار تومان او را کثرتات کنیم

چیز غریبی است !!

بنده قول میدهم که بوسیله یک تلگراف از دکتر میلیسیو سؤال کنید که یک نفر متخصصی را که وزارت فوائد عامه امریکا تخصص او را در راه و همچنین مهندسی او را تصدیق بکنند با ما می چندی آید؟

اگر با ما می هزار تومان رضی شد بنده به این لایحه رأی میدهم و آن متخصصی را که وزارت فوائد عامه تخصص او را این جا و در آنجا بیشتر باو کار دارند پس ما باید در اینجا هم اطراف را ملاحظه کنیم و از هر کجا که ارزانتر است از آنجا جلب کنیم بنده نمیگویم از آلمان

از هر نقطه که برای ما نافع است از آنجا جلب کنیم

در صورتیکه بنده اساساً با این عجله لازم نمیدانم

متخصص راه بیاریم آنهم بفرمایش آقای آقا میر شهاب برای ریاست اداره ما خیلی کارهای مهمتر داریم و به این نظر که اصلاً یک نفر متخصص امریکائی باید در وزارت فوائد عامه داشته باشیم

بنده مخالفم و البته همانطوری که آقای ضیاء فرمودند باید در وزارت فوائد عامه یک نظر هائی کرد و وزارت فوائد عامه هم مطالعات عمیقی بشاید و به بنیاد بر سرای وزارت فوائد عامه چند نفر متخصص لازم دارد

یک میلیون لازم دارد برای اصلاحات وزارت فوائد عامه این متخصصین را در نظر بگیرند و یک لایحه بیارند و مجلس در اینجا در اطرافش بحث میکند و از هر مملکتی هم که بصره نزدیکتر است ما رأی می دهیم

ولی همینطور بصره اینکه چون در سایر وزارتخانهها مستخدم آمریکائی هست در اینجا هم باید باشد

این فلسفه صحیح نیست و بنده هم لازم نیست در اینجا توضیح بدهم و این فلسفه را هم در خارج به بنده فرمودند ولی امتناع کنند نیست و در نتیجه با آن حسابی که شد چهل هزار تومان برای مملکت ما تمام می شود و ما میتوانیم به این چهل هزار تومان ماهی ده هزار تومان آن را به مدرسه دارالفنون اضافه بدهیم یک کلاس مهندسی در آنجا باز کنیم و یک نفر مهندس هم از آلمان یا فرانسه بیاریم

یک نفر از نمایندگان - با ده هزار تومان!

شیروانی - اجازه بدهید لازم نیست خیلی به آید فیکس حضرتعالی اصطکاک کند بنده حساب کردم و یادداشت کرده ام سال گذشته تا دو سه مالیات وضع کردیم مالیات دخانیات قند و جای

نظام اجباری

سجل احوال

توحید اوزان مقادیر اینها همه بیول است

با قانون سجل احوال باید سالی دویست هزار تومان پول از مردم گرفت و همچنین اوزان و مقادیر

اینها تمامش لازم است و بنده هم یکی از طرفدار های جدی این قانونها بودم ولی باید فکر کنید که یک جامعه هم داشتن تحمل این بارها را داشته باشد زیرا پس فردا وقتی که این متخصصین پشت سر هم تصویب شد

آنوقت آخر سال می بینیم یک کرور از مالیه گرفته ایم و یکجا برده ایم؟

به متخصصین باید مالیات وضع کنیم و نتیجه را وقتی ملاحظه بفرمایید می بیند تا متخصصین را که حقوقشان را تصویب کرده ایم در آخر حال کسر می آوریم و آنوقت آخر سال باید یک کرور مالیات وضع کنیم

اضافه کنیم بر این مالیاتهای که امروزه هست

آقای سردار نصرت میفرمودند در بلوچستان مرد که اکت است بیروید یاو میگویند بیا مالیات سری بده !!

در میان مردم که عریان است

از او مالیات سری میخوانند؟ ملاحظه بفرمایید

در یک جای گرم و کثیف مالیات سرانه می خواهند که امروز در جبهه هم معلوم نیست!

مثلاً امروز صحبت از راه میشود در صورتیکه بعقیده بنده تقض غرض را ما اجرا کرده ایم

برای اینکه لایحه راه بندر جز جزء دستور بود صاحب امتیاز هم خودش میخواست متخصص بیآورد

مهندس بیآورد و راه را درست کند

ما آن لایحه را با کلیه این لایحه عقب زدیم و اینرا آوردیم که بقدرت بگذرانیم و این نقش غرضت برای اینکه اگر آن لایحه را میگذرانیدیم از فردا شروع میکرد بکار و عیلا یک وجب راه بیسدا میکردیم نه اینکه یک اداره و یک میز اضافه میکردیم

اینجا بعضی از آقایان فرمودند ما میخواستیم راه آهن تأسیس کنیم و باید مقیمه برای راههای شوسه متخصص بیآوریم و بالاخره همانطور که عرض کردم تمام ابواب سعادت را از گذشتن این لایحه ببری مملکت ما باز میگردند و بعقیده بنده گویا لایحه را ملاحظه نفرموده اند زیرا ما رئیس میخواستیم بیآوریم و اسبش را متخصص گذارده ایم

بجای یک نفر مهندس ایرانی که باو

ماهی هشتاد تومان می دادیم میخواستیم یک نفر امریکائی بیآوریم که با ما می هزار تومان بدهیم و همانطور که فرمودند یک مترجم شرح بدهد مثلا کنگاور کجاست! پیشش چطور است و بالاخره این مترجم بگردد بایستی وقتش صرف این کلمه کنگاور بشود و آنوقت چهل پنجاه تومان حقوق داده اند تا معلوم شده است کنگاور کجاست و بالاخره آن رئیس مینوت را امضاء کرده !!

والا هر وقت خواستند متخصص بیآورند که برود نوی آفتاب و راه بسازد تا هم بیآورند بنده رأی میدهم و اینکه نوشته اند متخصص راه است فرضاً کلمه رئیس راهم بردارند باز اقتناع کننده نیست

فقط چندین یاد داشت بنده نوشته شده و اسامی اغلب از متخصصین ایرانی را نوشته اند ولی بنده برای اینکه بدبخت نشوند (چون وکیل از آنها حمایت کرده) اسم آنها را ننویسم ولی رویه حرفه در ایران ده دوازده نفر متخصص ایرانی داریم و علاوه راه را دادند و بنده هم رئیس راه آهن جلفا نظرم نیست

وزیر فوائد عامه ترسنسکی

شیروانی - بلی ترسنسکی او یک کسی است که این راه را ساخته و خودش مباشرت ساختن راه جلفا را داشته و بنده نظرم هست در دوره چهارم که کثرتش را جدید کردند گویا در حدود ماهی سیصد تومان بود و شاید کثرتش هم تمام شود و بگردد بیرون از قبیل او خلیست بنده اطلاع دارم که وزارت جنگ یک تقریر استخدام کرده و فرستاده خرم آباد و آنجا با یک حقوق جزئی مشغول کار است و از این قبیل درین مملکت زیاد هستند و باید وزارت فوائد عامه بفرستد و اینها را حاضر کند و هر کدام متخصص هستند و تخصص فنی و را تصدیق کرد آنوقت با شرایطی آنها را استخدام کرد و بنده هم کاملاً موافقم ده تا بیست تا از این قبیل اشخاص را استخدام کنند و بروند در سر این راهها و راهها را بسازند و الا اگر از آن نقطه نظر که مثلا میخواستیم ریاست را در اینجا دخالت بدهیم و بیک مناسبانی امریکائی بیآوریم بنده مخالفم

وزیر فوائد عامه بنده نمیخواهم جواب تمام فرمایشات آقای شیروانی را بدهم زیرا بنده هم مدت مدیدی وقت مجلس را (چند تا بی سکوت)

یک نفر از نمایندگان - اشغال وزیر فوائد عامه سلی اشغال خواهم کرد

خیلی متشکرم از اینکه آقای شیروانی تذکری دادند و برای رفع نگرانی ایشان عرض میکنم که اولاً بودجه امساله وزارت

فوائد عامه همان مشتق شده هزار تومان است که پارسل بود و وضع هشت فقره مالیات دارند هیچ ارتباطی با این لایحه ندارد و حقوق این شعب هم بالاخره از همان هشتصد هزار تومان است و بالتبعیه هم اگر تصویب نفرمایند جزء صرفه جویی های عمومی می رود و نه خرج معارف می شود نه خرج ملازما.

و هیچ مربوط ایجاد تحلیلات و معارج یک کروری هم نیست این یک نفریست که برای طرق و شوارع استفاده می شود بده هم در ضمن اگر کله کنگاورانند آنده کجاست این دلیل بر عدم ایافت اونست زیرا ممکنست یک نفر ایرانی هم باشد که نداند کنگاور کجاست؟

ولی برای رفع این نگرانی عرض می کنم که این شخص پشت میز نشین نیست و بنده مخصوصاً این کلمه رئیس را پس و حلف می کنم برای اینکه ما مهندس می خواهیم که تمام راههای ایران در تحت نظارت خودش داشته باشد و حتماً در بیابانها هم برود.

در گوهها هم برود بهشت و گوهستان هم برود و بالاخره این شخص مهندس است و ایالت تمام ادارات راه ایرانی را از نقطه نظر فنی در تحت نظر بگیرد منتهی اسم این شخص رئیس اداره طرق و شوارع است.

حالا اگر از این کلمه رئیس نگرانی دارید این را برمی داریم بنده هم موافقت می کنم و نهایت میل قبول می کنم زیرا قصد استخدام یک نفر متخصص است و برود راهها را ببیند و درست کند اگر نگرانی آقا این است این پیشنهاد را فرمایند بنده قبول می کنم.

دیگر اینکه در بیانات بنده فرمودند که بنده گفتم ام که اگر این لایحه تصویب شود فردا سیل پول در ایران جاری می شود البته اگر در عرض این بنده دقت می فرمودند بنده چنین چیزی نگفتم می گفتم که یکی از اولین وسیله ترقی اقتصادی در مملکت ایران ساختن راهها است و این عقیده را باز هم و باز هم مکتب است تکرار کنم و کرده ام و خواهم کرد.

بنا بر این من عقیده ام این است مادام که در ایران راهها بطور رضایت بخشی نباشد (و هر فرسخ راه لااقل بیست و هشت هزار تومان خرج دارد)

تا این راهها ساخته نشود و باین ترتیبی که فله است باقی باشد ترقی در این مملکت پیدا نخواهد شد.

بنده عرض می کنم که در صورتی که در مملکت است و بواسطه نبودن حمل و نقل در مملکت گندهشان پوسیده و خرابی راهها در مملکت

خردار ندارد ولی در یک گوشه دیگر مملکت مردم محتاج بنده هستند.

پس باید گفت که مادر مرده اول باید موجبات و وسائل قلبه را فراهم بکنیم بنده عرض می کنم همانطور که عرض کرده ام وقتی راهها شروع شد بساخته شدن و وقتی که در خارج دیدند ما این قدم را داریم برمی داریم بنده بجز آن قسم می خورم و می توانم عرض کنم.

که همان سیل طلا و نقره که فرمودید در این مملکت جاری می شود مملکت ما ما اللہ الله دارد همه جایش دارای امنیت کامل می شود.

مملکت ما هنوز بیکراست در دنیا در بعضی ممالک پول زیاد است و بواسطه کثرت پول در مملکت خودشان محل استعمال آن را ندارند و هر سرمایه داری هم بدیهی است مایل است به نفع وطنی است که در این مملکت خواهد آمد و البته نتیجه این می شود که هم او نفع برده و هم مملکت ما آباد شد.

پس این چه ضرری دارد؟ بقیه بنده جز منفعت ضرر دیگری ندارد. من نگفتم که تصویب یک نفر مهندس راه سازی مستلزم جریان سیل پول است.

ولی این یکی از فدهائی است که ممکن است ما را باین مقصود برساند اما از نقطه نظر مد شن آمریکا فرمودند این چیزی نیست که حالا شروع شده باشد در دوره دوم که بنده افتخار دعوتیت مجلس را داشتم دفعه اولی بود که از آمریکا استخدام شد همین جدیدی که حالا دارم آنوقت هم داشتم و در همان موقع هم یکی از مدافعین خیلی جدی جلب مستخدمین آمریکائی بودم بنا بر این مد آمریکائی برای بنده عوض شده است.

بنده از همان وقت تشخیص داده بودم مصالح و منافع مملکت خودم را که باید از یک مملکتی مثل مملکت آمریکا که هیچ نظریات خاصی ندارد.

و از طرف دیگر منافع مشترک زیاد هم ممکن است پیدا کند متخصص بیادرم الان هم همین عقیده را دارم و امید وارم اکثریت نمایندگان محترم هم این لایحه را تصویب فرمایند.

زیرا بازم باید حقیقه قبول و تصدیق فرمایند که با این ترتیب طرق و شوارع ما بکلی از بین خواهد رفت و البته با زیاد کردن آن که دوازده نفر متخصص ایرانی هم احتیاجات مملکت ما تأمین نمی شود و اگر حقیقت را بخواهید این چنده نفر برای یک ولایت اصفهان هم کافی نیست تا چه رسد بیک مملکت باین عرض و طول و بهمان دلالتی که عرض کردم باید متخصصین آمریکائی آورد پشت میز نشین هم نیست و سالی چهل هزار تومان هم مخارج ندارد و سالی ده هزار تومان است و بالاخره بهمان علی که همین

مجلس شورای ملی و همین نمایندگان محترم تصویب فرمودند که یک عده دوازده نفری از آمریکا برای مالیه استخدام شوند و وزارت فوائد عامه هم حق دارد که تقاضا کند یک نفر متخصص از آمریکا برای راهها استخدام شود.

و اینکه فرمودند هشت نه ملیون مالیات وضع شده است فقط یک مالیات قند بود که وضع شد و هیچکس هم حق ندارد یک شاهی از آن مالیات را غیر از مصرف خط آهن بصرف دیگر برساند و در حقیقت مثل این است که این مالیات وضع نشده است.

بلی یک مالیات دخانیات بود که سالی پانصد و شصت هزار تومان عایدی آن است ولی تصدیق میفرمایند که یک مملکتی که روزه ترقی است احتیاجات و مخارجش سال بسال روبه تریب است که اگر عایدات تازه ایجاد نشود نمیشود امور مملکت را اداره کرد بملازه شا دو ملیون کسر بودجه داشتند اینک امیال در بودجه ها یک نظریاتی شده است بر بودجه صحیح یک قدری اضافه شده است.

بودجه معارف یک قدری زیاد شده است تمام وزارتخانه های کفتری بودجه شان زیاد شده است و اینها البته از منابع عایدات جدید بوده است و اگر این عوائد را تصویب نمی فرمودید آخر سال دو بیوی کسر بودجه داشتید و من امید وارم که مجلس شورای ملی با یک منابع عایدات جدیدی که منحصر براه سازی باشد کشف کند.

زیرا وقتی ما نظمان را از طهران قدری دورتر کنیم می بینم که مملکت چقدر محتاج راه است.

شریعت زاده - بنده توضیحی دارم.

رئیس - راجع بپاده صدونه؟

شریعت زاده - بلی.

رئیس - بفرمایند.

شریعت زاده - آقای شیروانی در ضمن بیاناتشان نسبتی بنده دادند که بنده ضمن توضیحات خودم ایافت ایرانی را نفی کرده ام.

بنده برای حفظ عقاید خودم ناچار هستم که با کمال تأسف اظهارات ایشان را تکذیب کنم.

زیرا بنده توضیحیم حاکی از این بود که برای اثبات ایافت ایرانی و برای موافقت متخصصین ایرانی ما باید با آنها کمک کرد و یکی از آن کمکها جلب مستخدمین خارجی است و دلیلش هم همان تقسیمات مجلس است راجع بجلب آنها بنا بر این عرض می کنم در ضمن اینکه ایشان شخص محترمی هستند در همان حال قالباً اشتباه می کنند و اشتباهات ایشان هم هیچوقت منشأ اثری نخواهد بود.

جمعی از نمایندگان - نفس یک نفر از نمایندگان کان - خوبست رأی بکفایت مذاکرات گرفته شود بعد نفس داده شود.

رئیس - رأی میگیرم - آقا بایکمه تعطیل موقتی جلسه را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(افلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد.

(در این موقع یک ساعت قبل از ظهر) جلسه برای تفتیس تعطیل و دیگر تشکیل نگردید.

رئیس مجلس شورای ملی حسین بیرنیا منشی - م شهادت دکتر احتشام طباطبائی جلسه یکصد و هشتاد و چهارم صورت مشروح مجلس یکشنبه سی و یکم خرداد سنه ۱۳۰۴

مجلس سماعت و ریح قبل از ظهر بریاست آقای حسین خان پیرنیا تشکیل گردید.

صورت مجلس سینه شنبه بیست و ششم خرداد را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی قبل از د - تور عرض دارم.

رئیس - آقای رضوی (اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس آقای میرزا بدالله خان.

آقای میرزا بدالله خان - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب.

آقا سید یعقوب - بنده آن روز هم عرض کردم شهادت بنده گمان می کنم کفایت کند.

آقای مسارات یک هفته و نیم است ناخوش است و مریش را گمان می کنم شهادت دادن کفایت کند و محتاج برای کمیسیون باشد . دوسه مرتبه هم در این جا عرض کردم مریش هستند و همه هم میدانند .

رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

دامغانی - قبل از دستور عرض دارم.

رئیس - صورت مجلس مخالفی دارد یا نه؟

(بعضی گفتند خیر)

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)

فاطمی - در موقع تصویب بودجه مملکتی سال گذشته چنانچه خاطر محترم آقایان متوجه است راجع بصحبه ولایات دو فقره بیش نهاد در مجلس شد که معادل پنجاه هزار تومان از آن مبلغ صدوسی و شش

هزار تومان صحبه را تخصیص بصحبه ولایات بدهند در آن وقت چون دوسه ماه بیشتر باخر سال نمانده بود با اینکه آن پیشنهاد در مجلس قابل توجه شموی در کمیسیون بودجه نظر باینکه آن را غیر عملی میدانستند تدبیر رفتند زیرا بر فرض هم که تصویب می شد مستلزم این بود که یک مریضخانه ها مؤسسات صحبه که در مرکز موجود است منحل شود و در ولایات هم مؤسسات صحی بر قرار نشود این بود که در حقیقت دولت مجلس را متقاعد کرد که در بودجه صحبه هدهالسه مبلغ قابلی برای ولایات تخصیص بدهد.

چندی قبل هم یکی از آقایان وزراء در مجلس اظهار داشتند که معادل صد هزار تومان برای بودجه صحبه ولایات تخصیص داشتند که معادل صد هزار تومان برای بودجه صحبه ولایات تخصیص داشتند که معادل صد هزار تومان بودجه صحبه ولایات تخصیص داده شود ولی اخیراً که بودجه صحبه به کمیسیون بودجه آمد بنده آن بودجه را که مطالعه کردم دیدم کلیه مبلغی را که برای ولایات تخصیص داده اند یک قلم و آنهم شصت و پنج هزار تومان است و آنهم صورت جزء ندارد و معلوم نیست برای کدام یک از ولایات است و شاید بالاخره در این قلم شصت و پنج هزار تومان هم یک چیزهایی نوشته شده که از آن موضوع می شود و ممکن است اگر بطور کلی بگذرد سی هزار تومانش را به آن اسامی بگیرند.

بنده چون در آن موقع و در موقع تصویب بودجه مملکتی مخصوصاً در این موضوع مکرر مذاکرات کردم و به عرض آقایان رساندم که ما بایستی این فشار و سستی را در سال آتی نسبت بدورات اعمال کنیم که مبلغ معتناهی برای صحبه ولایات منظور شود چنانچه برای ۵ آقایانی هم شکایاتی از طرف اهالی ولایات رسید است و اخیراً یک امراض خیلی صعب و سختی در پاره ولایات پیدا شده و به هیچ وجه هم از طرف اداره صحبه نسبت به آن توجهی نشده است و این مبلغی که برای ولایات منظور داشته اند اولاً که به هیچ وجه من الوجوه کافی نیست و بدهم باین طرز ترتیبی که نوشته اند ممکن است بدها مبلغ خیلی کمیش صرف صحبه ولایات بشود.

این بود که بنده خواستم این مسئله را هم مخصوصاً ب عرض مجلس برسانم که در آن موقع لازم است اقدام و توجهی در این موضوع بشود بلکه صحبه ولایات یک ترتیبی پیدا کنند.

عرض دیگر بنده چنانچه یک طریقی هم آقایان در این موضوع نوشته اند و امروز تقدیم مجلس خواهم کرد . راجع بپایه ها است.

البته ما انتظار داشتیم که برای این سال از طرف دولت یک عروپدی که در ولایات مأخوذ می شود یعنی عواید شهری

را از جمع مملکتی موضوع میکنند و تخصیص بدهند بنده های ولایات ولی حالا لایحه در های موجبی در مقابل دارند که تاکنون نتوانسته اند آن عوائد را از مملکتی خارج کنند ولی در موضوع نواقص هیچ عدهی در مقابل نیست و جزء جمع و خرج معادل ولی وصولی که بتوسط اداره آلیه می شود و مخارجش که توسط بلده میشود این حسی است که یک مخارجی را باید اداره مالیه برای وصول آن بکنند . یک رئیس دار یک احرائی دارد یک اداراتی دارد و از این پول مخارجش بر میآورد و بقیه را میدهد ببلده .

بنده هم باز ثاباً همان مخارج و همان ادارات را دارم.

این را همانطور که مجلس تصویب کرده و مقصودش این بوده که در تحت نظر بلده ها باشد در این خصوص مابک طریقی تقدیم کرده ایم که بعد از این در تحت نظر وزارت داخله بلده های ولایات در جمع و خرج نواقص مداخله بکنند و به یک عرض دیگر هم که تقریباً آنهم جنبه عمومی دارد ولی چون هیچ علاجی نبود جز اینکه عرض مجلس برسانم و اقداماتی که در خارج کردیم تا یک درجه متور واقع نشده است این است که امروز بعض آقایان میرسانم و آن راجع بمسئله نمایندگان اصفهانست

نمیدانم بچه ملاحظه در آن موقعی که قانون انتخابات را نوشته اند یک ظلم به این فاحشی که همه آقایان هم تصدیق می فرمایند نسبت باصفهان مرعی شده است با اینکه وزارت داخله تصدیق می کنند که اصفهان نهصد و پنجاه هزار جمعیت دارد معذالک به اصفهان بیشتر از پنج نفر نماینده نداده اند در دوره چهارم که قانون انتخابات مینوشتنند یک حقی برای اصفهان منظور داشته بودند در این دوره هم در کمیسیون تجدید نظر در قانون انتخابات راجع بنمایندگان اصفهان مدتی یک مذاکراتی شد و از قراری که بنده تعقیب می کردم می گفتند خیال دارند دو نفر بنمایندگان اصفهان اضافه کنند اگر چه مطابق آن فلسفه که مجلس اول در نظر گرفته است بایستی به اصفهان ده نفر وکیل بدهند ولی اخیراً بنده شنیدم کمیسیون تجدید نظر در این موضوع یک تردید رانی پیدا کرده است و باملاً کراتی که بنده در خارج کردم دیدیم آن قدری که لازم بوده این موضوع متور واقع نشده این بود که خواستم این مسئله را بر عرض مجلس برسانم و حقیقتاً از آقایان بنام اصفهان

خسارتی را که دولت به هزار تومان ممکن بود جلو گیری کند در آتی بیانصد هزار تومان ممکن نیست و امروز همان روز است که خواستم بعض آقایان برسانم که یک خسارت فوق العاده از حیث ارزاق متوجه شده است امروز راجع بورا مینمهم همان صحبتی که در سال گذشته کردم بعض آقایان میرسانم . محصول اسمال و رامین بکلی از بین رفته و هیچ است و سن بطوری کرده که مردم بی چاره آنجا در صورتی که همه ساله ۴ هزار خروار جنس از آنجا وارد این شهر می شد امروز از اداره ارزاق روزی ۲۸ خروار بآنها کم می دهند.

خواستم خاطر آقایان نمایندگان را از وضعیت ورامین مستحضر کنم و همینطور از مقام ریاست استدعا کنم که تری بدولت داده شود که هر چه زودتر از مدعای که به آنها وارد شده جلو گیری شود و اگر چنانچه جلو گیری نشود همان ورامینی ها بازن و بچه بظهران خواهند آمد و اوضاع ارزاق طهران باهلی درجه در صرت خواهند افتاد.

بعضی از نمایندگان کان - دستور رئیس - گفته شد دستور بعضی از نمایندگان کان - و او دستور شوم.

رئیس - دستور لایحه راجع با استخدام انفر مهندس برای طرق و شوارع است ولی دو فقره پیش نهاد رسیده قرائت می شود.

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای طهرانی بنده پیش نهادی نمایم که لایحه راجع با استخدام انفر مهندس برای جنگها ابتداء جز دستور خود پیشنهاد آقای دامغانی بنده پیشنهاد می کنم لایحه بنترجن مقدم بر دستور امروز شود.

رئیس قبل از رأی می گیرم پیشنهاد آقای طهرانی آقایانی که موافقت قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . مذاکرات راجع بکلیات لایحه است . آقای کلارونی کازرونی - در جلسه قبل بر بنده اعتراض شد که با وجود اینکه خودم مجرم جرم مخالفت می کنم.

بنده نمی دانم مقصود این است که باید طرف را مقولب کرد در تحت رهروانی؟ یا مقصود حقیقت و بیان دلیل و برهان است؟ راست است بنده معیر کمیسیون قواعد عامه بودم و راپرتش را صادر کردم لیکن همین راپرت حاضر است ببینید در کمیسیون فواید چه چیز تصویب شده و چه چیز مطرح بوده است . نه ملیت او در آنجا مطرح بوده نه مقدار حقوقش فقط بطور کلی در تحت

شود و آقای وزیر میخواستند این جمله را قبول بکنند ولی فرصت نشد و آن پیشنهاد رد شد و آن پیش نهاد برای این بود که اگر يك موقی وزیر نبود این مهندس در تحت امر قائم مقام وزیر باشد.

اما این لفظ مستقیم که این جا نوشته شده است این مسئله را بیشتر تأیید میکند یعنی موجب این لفظ مستقیم مهندس می تواند در موقی که وزیر نیست اگر از طرف کفیل یا قائم مقام وزیر يك اظهار و امر قانونی بیاورد که لفظ مستقیم حذف شود هیچ عیبی هم ندارد و نمی دانم اگر این کلمه نباشد چه می شود.

مغیر البته هر وقت که وزیر نباشد معاون یا کفیل همان اختیارات وزیر را دارد و اینکه نوشته شده است مستقیم برای اینست که معلوم باشد تحت امر رئیس دایره جنگل نیست.

رئیس آقایانی که پیش نهاد آقای عدل را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(عده قیام نمودند)

رئیس قابل توجه نشد.

پیشنهاد آقای شیروانی (شرح ذیل قرائت شد)

بنده تبصره ذیل را در ماده دوم پیش نهاد میکنم:

تبصره - اختلاف بین مستخدم فوق و وزیر مربوط طبق قانون استخدام کشوری حل و تصفیه خواهد شد.

رئیس - بفرمائید.

شیروانی بنده تصور می کنم که کیفیت هر چه وقت خفه نمی شود. ممکنست موقتاً يك قدری در پیش رو پشیمان ولی يك وقتی بروز می کند.

بند از آقای تدین می پرسم اگر اختلافی بین مستخدم و وزیر در يك موضوع امر غیر قانونی پیش آمده (زبان من جرأت می کند که بگویم وزیر معصوم نیست) مطابق کدام قانون رسیدگی می کند؟ آیا مطابق قانون آلمان رسیدگی می کند؟ و بالاخره يك مرجعی برای رسیدگی باین باشد این را بنده مخصوصاً از آقای تدین می پرسم که چه پایه کرد يك تبصره بنده قبلاً پیشنهاد کرده بودم با آقای وزیر هم صحبت کردم که مرجع هیئت وزراء باشد شاهزاده فیروز میرزا موافقت نکردند ایشان هم قبول نکردند بنده از شاهزاده که متخصص حقوق هستند می پرسم که اولاً این قانون را خوانده اند یا خیر از سطر اول تا آخر يكلمه را راجع به محل رسیدگی باختلافات نوشته نشده است در صورتی که تمام اوراق اکثراتی که مجلس تصویب کرده است يك ماده درین خصوص دارد مگر این لایحه.

حالا می خواهم آقای متخصص در علم حقوق هستند برای بنده توضیح بدهند که بطور

ممكنست اختلاف بین این مستخدم و وزیر را حل و تصفیه کرد.

بنده میگویم خدای نخواستد شاید يك وزیر معصوم نباشد و به این متخصص بگوید برود ده هزار درخت شمشاد را برود در مرحد تحویل بده اگر مستخدم گفت من این کار را نمی کنم و این جزء وظایف من نیست آن وقت وزیر می گوید کثرت تو ملتی است. این قضیه را در کجا باید رسیدگی کنند؟ شایک نفریات در اداره خودتان استخدام می کنید اگر بین او و وزیر اختلاف حاصل شد دیوان عالی تمیز رسیدگی می کند اما يك نفر مستخدمی را که اینقدر باوریل میدهد میگذارید تحت اختیار يك نفر وزیر باشد که هر کار دلش می خواهد با او بکنند بنده تصور میکنم که این برخلاف اصل صلی باشد.

آقای تدین فرمودند که ممکنست متخصصین استفاده سوء بکنند از يك موقی بنده عرض میکنم ممکنست هم شاید سوء استفاده کند برای اینکه ممکنست این مستخدم بخواند يك کاری بکند که بتبع مملکت باشد و يك وزیر خواست جلوش را بگیرد این هم ممکنست فرض مجال که محال نیست.

مبفرمائید مجلس استیضاح کند برای اختلافی که بین يك نفر مستخدم و يك وزیر پیدا شده و بالاخره ممکنست که اعتراض او هم صحیح باشد و ممکنست که رسیدگی بکنند حق را بطرف وزیر بدهد.

اما وزیر نباید از وزیر استیضاح کند برای اختلافی که بین وزیر و مستخدم پیش آمده این خوب نیست.

بنده تصور می کنم این يك امر بدیهی است که ما بخواهیم بآن رأی بدهیم.

بعلاوه يك بام و سده هزار هوا که نمی شود بنده عرض می کنم چندین کثرت از تصویب این مجلس گذشته است و در این مجلس هم خیلی حرفه سازده شده و بالاخره يك تریبی را قبول کرده اند.

در يك حکمیت را قائل شده اند يکی دیوان عالی تمیز را قائل شده اند نسبت بيکی هم هیئت وزراء قائل شده اند و بالاخره بنده می خواهم آقای تدین توضیح بدهند که بموجب این قانون اختلافات در کجا رسیدگی می شود.

رئیس - آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - آقای شیروانی در ضمن مذاکره که از پیشنهادی کرده اشاره کردند باینکه بنده تصدیق نکرده ام که رفع احتیاجات را از مجری هیئت وزراء قبول بکنند و از بنده توضیح خواستند و چون توضیح خواستند بنده ایشان را بدو مسئله توجه می دهم.

بيکی اینکه آقایان در این کثرت اختیاری بمتخصص نهاده اند در ماده پیش که الان رای داده شد و خودیانشان هم رای دادند

می نویسد مجلس شورای ملی اجازه می دهد که دولت مسیوفلان از تیمه آلمان را بستم مهندس و متخصمن جنگلها برای مدت سه سال که ابتدای آن از روز ورود مشارالیه به تهران محسوب خواهد شد بشرط ذیل استخدام نماید و مواد بند هم راجع بشرط است.

ما برای این متخصصی که برای جنگلها می آوریم يك اختیارات خاصی قائل شدیم که از آن نقطه نظر حدود مخصوص هم معین شود.

(مجلس با شرح فوق خوانده شد)

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای شیروانی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای زاهدی (شرح ذیل خوانده شد)

اینجا پیشنهاد میکنم ماده دوم اینقسم تنظیم شود:

مسیوفن دما کن در تحت امر اوامر وزیر فلاح و فوائد عامه خواهد بود و مستخدم مزبور هر گاه رابرت میسوطی از مملکات اوسوال می کنند بدون اینکه لزوم هیچ گونه توضیحی در این کثرت باشد مستخدم اجازه داده می شود که از قوانین مملکتی استفاده کند.

یعنی اگر ما يك قانون استخدام کشوری داریم که در آن قانون يك وظایفی معین کردیم این مستخدم که اختیارات خاصی ندارد و متعهد با اجرای قوانین مملکت است از آن حقوق می تواند استفاده کند محتاج بتکرار نیست.

اینجا اگر بنده در ضمن آرائی که دارم بهیچ کدام از این پیشنهادها رأی ندادم برای این بود که بطوری که خود آقای شیروانی در ضمن بیان ایشان فرمودند ما رأی بيك بدیهی می دهم بنده هیچ حرفی ندارم.

شاید در بعضی دادرای دادن بيك بدیهیات و يك اصول مسلمة از نقطه نظر داخله خودمان عیبی نداشته باشد.

اما بنده مستخدم در مواردی که ما با دیگران معامله میکنیم بيك کثرتی با يك خارجی می بندیم نباید در آن کثرت اینطور قلمداد که بيك اصول مسلمة در مملکت ما مضر نیست و ما متکلف هستیم در هر قانونیکه می گذاریم در هر کاری که می کنیم این اصول اولیه را بکنای هر حکومت آزاد و هر حکومت مشروطه بروی اوست بگذاریم.

این بنظر بنده خوب نمی آید چون معتقدم که این جزء اصول مسلمة است که هیچ وزیری نباید امری برخلاف قانون بدهد و اگر برخلاف قانون امری داد مطابق اصول مشروطیت بيك حدودی هست

که باید با او مطابق آن حدود رفتار شود.

و آن وزیر معزول شود و نسبت بيك مستخدمی که هست باید بطوری رفتار کنند که این اصول اولیه مورد تردید و تزلزل واقع نشود.

رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای شیروانی را قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای زاهدی (شرح ذیل خوانده شد)

اینجا پیشنهاد میکنم ماده دوم اینقسم تنظیم شود:

مسیوفن دما کن در تحت امر اوامر وزیر فلاح و فوائد عامه خواهد بود و مستخدم مزبور هر گاه رابرت میسوطی از مملکات اوسوال می کنند بدون اینکه لزوم هیچ گونه توضیحی در این کثرت باشد مستخدم اجازه داده می شود که از قوانین مملکتی استفاده کند.

یعنی اگر ما يك قانون استخدام کشوری داریم که در آن قانون يك وظایفی معین کردیم این مستخدم که اختیارات خاصی ندارد و متعهد با اجرای قوانین مملکت است از آن حقوق می تواند استفاده کند محتاج بتکرار نیست.

اینجا اگر بنده در ضمن آرائی که دارم بهیچ کدام از این پیشنهادها رأی ندادم برای این بود که بطوری که خود آقای شیروانی در ضمن بیان ایشان فرمودند ما رأی بيك بدیهی می دهم بنده هیچ حرفی ندارم.

شاید در بعضی دادرای دادن بيك بدیهیات و يك اصول مسلمة از نقطه نظر داخله خودمان عیبی نداشته باشد.

اما بنده مستخدم در مواردی که ما با دیگران معامله میکنیم بيك کثرتی با يك خارجی می بندیم نباید در آن کثرت اینطور قلمداد که بيك اصول مسلمة در مملکت ما مضر نیست و ما متکلف هستیم در هر قانونیکه می گذاریم در هر کاری که می کنیم این اصول اولیه را بکنای هر حکومت آزاد و هر حکومت مشروطه بروی اوست بگذاریم.

این بنظر بنده خوب نمی آید چون معتقدم که این جزء اصول مسلمة است که هیچ وزیری نباید امری برخلاف قانون بدهد و اگر برخلاف قانون امری داد مطابق اصول مشروطیت بيك حدودی هست

آقایان کردند و در موقی که رفتن تجزیه می کنیم حالاری که گرفته میشود راجع به بقا. دوم است اگر توضیحاتی دارید بدهید.

دولت آبادی - بنده ملاحظه میکنم که در ماده سوم و چهارم مطالب خیلی مهمی است که اگر بآنها هم عمل نکنند باید بيك ترتیبی معین شود و بیشتر مقصود بنده ماده سوم است.

بنابر این پیشنهاد کردم که اینقسمت آخر را از ماده دوم حذف کنیم و يك ماده العاقبه در آخر بفرستیم که اگر از تمهیداتی که در این کثرت هست تخلف کرد کثرت او را لغو شود که شامل ماده ۳ و ۴ هم بشود و این منظور هم حاصل شود.

مخبر - این پیش نهاد آقای دولت آبادی دو جزء دارد يکی اینکه تجزیه میکنند ماده را و بيکی اینکه عبارت قسمت آخر ماده (و اگر از اجراء آنها استنکاف ورزد این کثرت ملتی خواهد بود) از این جا حذف شود در آخر قانون بيك ماده اضافه شود که اگر از کلبه این قانون استنکاف کرد کثرتش ملتی است ولی جایش اینجا نیست و همینطور که مقام ریاست هم فرمودند وقتی مذاکرات در ماده تمام شد باین جزء رأی گرفته می شود اگر ماده همینطور که پیشنهاد شده تصویب شد که دیگر این پیشنهاد لازم نخواهد بود و اگر قسمت دوم را مجلس رأی نداد آن وقت این پیشنهادی که فرمودید در آخر این را با اسم ماده سیزده اضافه می کنیم و رأی می گیریم و در این جا مورد ندارد.

رئیس - آقایان بيکه قسمت دوم پیشنهاد آقای دولت آبادی را تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد.

آقای میرزائی پیشنهاد کرده اند ماده حذف شود (خطاب به آقای میرزائی) توضیح بدهید بعد وقتی که خواستیم رأی بگیریم آقایانی که مایل نیستند رأی ندهند.

پیشنهادی هم راجع به تنفس رسیده است.

کازرونی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

کازرونی - چون امروز قیامه حقیقی مجلس ظاهر شده عرض می کنم ما بيك قانونی امروز داریم میگذرانیم به جهت استخدام بيك نفر متخصص جنگل از تیمه آلمان قبل از این کثرت هم خیلی کثرتیهای دیگری به مجلس آموست متخصصین دیگری هم جلب کرده ایم قوانین خیلی همه اساسی هم بجلسه ورود کرده از برق برق ترهم گذشته و در اینجا بنده می بینم واقفاً بيك طوری دارد وقت مجلس می گذرد در صورتیکه در روز هم بیشتر در هفته مجلس نداریم واقفاً بنده خجلت میکشم زبانی.

پشم در حالیکه ما از يك ماده بیاده دوم نرسیده ایم میخواهیم برویم تنفس کنیم و خنده کنیم و بگوئیم حقیقه امروز اینطور کار کردیم لهذا بنده عقیده دارم که امروز بنشینیم و این کاری که داریم تمام کنیم آن وقت تنفس داده شود.

رئیس - آقای شوشتری (اجازه)

شوشتری - بنده پیشنهاد تنفس کردم برای اینکه شاید در موقی تنفس موافقت بین آقایان موافق و مخالف حاصل شود یا ماده رد شود و یا قبول شود و این اشکالی ندارد.

رئیس - آقایان بيکه پیشنهاد آقای شوشتری را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(عده قلبی برخاستند)

مخبر - این پیش نهاد آقای دولت آبادی دو جزء دارد يکی اینکه تجزیه میکنند ماده را و بيکی اینکه عبارت قسمت آخر ماده (و اگر از اجراء آنها استنکاف ورزد این کثرت ملتی خواهد بود) از این جا حذف شود در آخر قانون بيك ماده اضافه شود که اگر از کلبه این قانون استنکاف کرد کثرتش ملتی است ولی جایش اینجا نیست و همینطور که مقام ریاست هم فرمودند وقتی مذاکرات در ماده تمام شد باین جزء رأی گرفته می شود اگر ماده همینطور که پیشنهاد شده تصویب شد که دیگر این پیشنهاد لازم نخواهد بود و اگر قسمت دوم را مجلس رأی نداد آن وقت این پیشنهادی که فرمودید در آخر این را با اسم ماده سیزده اضافه می کنیم و رأی می گیریم و در این جا مورد ندارد.

رئیس - قابل توجه نشد.

آقای میرزائی پیشنهاد کرده اند ماده حذف شود (خطاب به آقای میرزائی) توضیح بدهید بعد وقتی که خواستیم رأی بگیریم آقایانی که مایل نیستند رأی ندهند.

پیشنهادی هم راجع به تنفس رسیده است.

کازرونی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

کازرونی - چون امروز قیامه حقیقی مجلس ظاهر شده عرض می کنم ما بيك قانونی امروز داریم میگذرانیم به جهت استخدام بيك نفر متخصص جنگل از تیمه آلمان قبل از این کثرت هم خیلی کثرتیهای دیگری به مجلس آموست متخصصین دیگری هم جلب کرده ایم قوانین خیلی همه اساسی هم بجلسه ورود کرده از برق برق ترهم گذشته و در اینجا بنده می بینم واقفاً بيك طوری دارد وقت مجلس می گذرد در صورتیکه در روز هم بیشتر در هفته مجلس نداریم واقفاً بنده خجلت میکشم زبانی.

پهران مکتبه رسمی ننماید.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقای سید یعقوب - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

آقای سید یعقوب - این جا مطابق همان چیزهایی که صحبت میکردند نوشته شده است نباید مداخله در سیاست کند اما جزایش را ذکر نکرده اند که اگر مداخله کرد چه نالی قاضی بر او مترتب می شود خوب بود در این جا جزای او را هم معین میکردیم.

رئیس - آقای شوشتری مخالفید؟

شوشتری - موافقم.

رئیس - بفرمائید.

شوشتری - راجع بقضیه تالی باطل که آقای آقا سید یعقوب تذکر دادند بنده با تصدیق باینکه حق ندارد در قسمت های سیاسی و مذهبی مداخله کند این معلوم است که اگر کرد معززاً و مسلماً هیچ تالی باطل لازم ندارد معززاً کثرت او ملتی است.

رئیس - آقای رهنما.

رهنما (اجازه)

که آقای آقا سید یعقوب تذکر دادند بنده با تصدیق باینکه حق ندارد در قسمت های سیاسی و مذهبی مداخله کند این معلوم است که اگر کرد معززاً و مسلماً هیچ تالی باطل لازم ندارد معززاً کثرت او ملتی است.

رئیس - آقای رهنما.

رهنما (اجازه)

رئیس - آقای دولت آبادی - بنده این نکته را تذکر می کنم که در این ماده و ماده بعد هم باید مجازاتش معین شود.

رئیس - رأی گرفته می شود بنده ماده.

طهران حلف شود ایران شود.

مخبر - اشتهاماً نوشته شده (طهران) تبدیل به ایران شود.

رئیس - آقایانی که ماده سوم را با تبدیل طهران به ایران تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

رئیس - رأی گرفته می شود بتمام ماده آقایان موافقتین قیام فرمایند.

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - بانفس کسی مخالف هست (گفته شد شیر)

(در این موقی جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیسات مجدداً تشکیل گردید)

وزیر فوائد عامه اجازه میخواهم لایحه راجع باحساب حقوق سه گذشته ارزانتین مهندس طرق و شوارع که در سه گذشته حقوق خود را دریافت نداشته است تقدیم مجلس شورای ملی کنم.

رئیس - ماده سوم قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

ماده ۳ - مسیوفن دم ها کن در تمام مدت خدمت خود در ایران متعهد است که از مداخله در امور سیاسی و مذهبی ایران خود داری کرده و از هیچ کس غیر از دولت ایران حقوق نگرفته و با نمایندگان خارجی مقیم

وبالاخره بهمان صورت تصویب شد و این بدیهی است که دولتی بيك مستخدمی کثرت می شود در تحت امر قانونی وزارت خانه خواهد بود و این بدیهی است زیرا برای این استخدام شده که انجام تعلیمات قانونی و وزارتخانه را بدهد.

باز در این ماده هم تکرار می شود اختیارات وزراء ایران را محترم بشمارد این فلسفه ندارد.

زیرا معلوم است مانوق او وزیر خواهد بود بنده خواستم تذکر بدهم که از این مکررات تولید سوء تفاهم می شود.

رئیس - آقای رهنما (اجازه)

رهنما - در این قسمت اختیاراتی که در اینجا گفته میشود البته الك اختیارات برخلاف قانون نخواهد بود اختیاراتی است که خود این مجلس بهر يك از وزراء داده است.

لذا در این قسمت هم که در تحت اختیارات وزیر باشد از همان نقطه نظر است حالا این چیزی که در آن ماده تصویب شد باین قسمت چندان ضرری وارد نخواهد کرد و خیلی هم خوب است.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده موافقم.

رئیس - آقای شریعت زاده - موافقم.

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - بنده مخالفم در قانون بنده عقیده ام اینست که تعارف نباید کرد با بیستی بالصراح نوشت (متعهد است اطاعت نماید) این لفظ محترم بشمار و بتعارف نزدیک تر است لهذا بنده معتقدم که جای این لفظ باید بالصراح نوشت اطاعت نماید.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)

کازرونی - بنده گمان میکنم آقای دستغیب بگفتاری دقت می فرمودند اظهار مخالفتی نیک کردند بواسطه اینکه اینجا پارعايت وجوب نوشته شده زیرا با بیستی اولاً خوانین مملکت را محترم بشمارد و ثانیاً اختیارات وزراء را محترم بشمارد.

زیر احترام هم مستلزم اطاعت است و هم بيك خیری بالاتر بواسطه اینکه وقتی بنده بيك کسی بيك چیزی را احترام کند این بعد از آن است که اطاعت کرده باشد.

حتی در مواردیکه شاید اطاعت واجب نباشد اما احترام هم لازم است بنده باز توضیح عرض می کنم که احترام فوق اطاعت است یعنی علاوه بر اطاعت احترام باشد.

